

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ

Кафедра акушерства та гінекології №2

Проректор
Української
академії
професор
«19» *листопада* 2019 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Міністерство охорони здоров'я України
Ідентифікаційний код 0200884
Українська медична стоматологічна академія
Науковий Відділ
М. Полтава

завдання до
роботи
стоматологічної
І. Кайдашев

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Акушерство та гінекологія
(повна назва навчальної дисципліни)
для аспірантів

напряму підготовки 22 – Охорона здоров'я
(шифр і назва напряму підготовки)

Спеціальність: 222 – Медицина
(шифр і назва спеціальності)

Полтава – 2019

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Акушерство та гінекологія» є складовою освітньо-наукової програми підготовки в аспірантурі за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти з *напрямку підготовки 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 222 – Медицина*.

Дана дисципліна є нормативною.

Викладається у 1-8 семестрі 1-4 року навчання в обсязі – 420 год (*14 кредитів ECTS*) зокрема: *лекції – 20 год., практичні 180 год., самостійна робота – 220 год.* У курсі передбачено 2 модулі. Завершується дисципліна – іспитом.

Мета дисципліни – підготовка аспірантів на третьому освітньо-науковому рівні.

Завершується дисципліна – **іспитом**.

Зміст дисципліни. Дисципліна «Акушерство та гінекологія» є базовою у підготовці здобувачів третього освітньо-наукового рівня з фаху «Акушерство та гінекологія». Дисципліна складається із лекційних та практичних занять, на яких будуть висвітлені питання організації акушерсько-гінекологічної та перинатальної служби в Україні, поглиблене засвоєння спеціальності, оволодіння сучасними методами ведення вагітності та пологів, профілактики захворювань, клінічного обстеження, комплексного лікування та реабілітації хворих, сучасними практичними методиками.

Особлива увага приділяється поглибленому вивченню різних розділів спеціальності, принципів деонтологічного підходу до хворих, методам всебічного обстеження та лікування вагітних та гінекологічних хворих, веденню пологів та проведенню оперативних втручань.

Місце дисципліни (*в структурно-логічній схемі підготовки фахівців відповідного напрямку*): дисципліна «Акушерство та гінекологія» виступає спецпредметом у освітньо-науковій програмі підготовки докторів філософії за спеціальністю 222 – Медицина.

Цикли підготовки в аспірантурі:

I. Цикл оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями:

1. Історія та філософія науки;
2. Біоетика;
3. Біоінформатика;
4. Психологія спілкування;
5. Психологія та педагогіка вищої школи.

II. Іноземна мова:

1. Курс англійської / німецької мови наукового спілкування.

III. Цикл набуття універсальних навичок дослідника:

1. Методологія наукового і патентного пошуку;
2. Медична статистика;

3. Клінічна імунологія;
4. Клінічна епідеміологія;

IV. Спеціальність:

1. Спецпредмет («Акушерство та гінекологія»).

Зв'язок з іншими дисциплінами.

«Акушерство» як навчальна дисципліна базується на знаннях, отриманих при вивченні медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, топографічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології репродуктивної системи жінки, гістології та ембріології, фармакології та інтегрується з внутрішньою медициною, хірургією, урологією, онкологією, анестезіологією та реаніматологією .

Мета дисципліни – засвоєння загальних принципів ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду, вміння аналізувати акушерську ситуацію, використовувати основні та додаткові методи дослідження, демонструвати вміння та навички згідно освітньо-професійної програми.

Завдання дисципліни – поглиблене засвоєння спеціальності, оволодіння сучасними методами профілактики захворювань, клінічного обстеження, комплексного лікування та реабілітації вагітних та гінекологічних хворих.

Аспірант повинен оволодіти методиками обстеження вагітних та гінекологічних хворих, сучасними практичними методиками.

Аспірант відвідує лекції професорів, доцентів, має бути присутнім на практичних та семінарських заняттях.

Особлива увага приділяється поглибленому вивченню різних розділів спеціальності, принципів деонтологічного підходу до вагітних, роділь, породіль та гінекологічних хворих, методам всебічного обстеження та лікування в акушерстві та гінекології.

В результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

- основи законодавства по охороні здоров'я та директивні документи, що визначають діяльність органів охорони здоров'я;

- загальні питання організації на Україні акушерської, гінекологічної та перинатальної допомоги, організацію невідкладної допомоги вагітним, роділлям, породіллям та гінекологічним хворим;

- організація, обладнання та оснащення акушерських та гінекологічних стаціонарів, інструментарій та оснащення операційних для акушерських та гінекологічних операцій;

- топографічну анатомію передньої черевної стінки та черевної порожнини, позаочеревинного простору, тазу, вікову анатомію в основних вікових групах;

- основні питання нормального та патологічного перебігу вагітності, пологів, післяпологового періоду, фізіологічні особливості функціонування репродуктивної системи в різні вікові періоди життя жінки, взаємозв'язок функціональних систем організму та рівні їх регуляції;

- причини виникнення патологічних процесів в організмі, механізми їх розвинення та клінічні прояви;

-

- питання інтенсивної терапії і реанімації в акушерстві та гінекології;

- клінічну симптоматику основних гінекологічних захворювань та ускладнень гестаційного періоду, їх профілактику, діагностику та лікування;

- - - принципи підготовки хворих до операції і принципи ведення післяопераційного періоду;

- принципи медикаментозної терапії гінекологічних захворювань, сучасні лікарські засоби, механізм дії, дози, протипоказання до застосування; ускладнення та їх профілактика;

вміти:

- отримати вичерпну інформацію про захворювання від хворого або оточуючих його родичів чи на основі аналізу медичної документації, що мається в розпорядженні;

- застосувати об'єктивні методи обстеження вагітних, роділь, породіль та гінекологічних хворих;

- встановити попередній діагноз основного та супровідного захворювання, їх ускладнень;

- оцінити важкість стану вагітної, роділлі, породіллі та гінекологічної хворої, причину цього стану, вжити необхідних засобів для виведення пацієнтки з цього стану;

- планувати тактику ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду;

- ставити попередній діагноз гінекологічного захворювання та та планувати тактику лікування пацієнтки;

- виконувати необхідні медичні маніпуляції;

- планувати та надавати невідкладну допомогу при невідкладних станах в акушерстві.

- - визначити необхідність та послідовність спеціальних методів дослідження (лабораторних, інструментальних, рентгенологічних, радіоізотопних, функціональних та ін.), виконати їх і дати правильну їх оцінку;

- визначити показання до госпіталізації, організувати її у відповідності зі станом вагітної чи гінекологічної хворої;

- провести диференційну діагностику основних гінекологічних захворювань в різних

вікових групах, обґрунтувати клінічний діагноз;

- обґрунтувати схему, план і тактику ведення вагітності, пологів чи післяпологового періоду, показання та протипоказання до оперативного втручання;

- розробити план підготовки хворої чи вагітної до невідкладної та планової операції;

- обґрунтувати найбільш доцільну техніку операції при даному захворюванні та виконати її в необхідному обсязі;

- обґрунтувати методику знеболення і при необхідності виконати її (крім методів, що потребують участь лікаря-анестезіолога);

- розробити схему післяопераційного ведення пацієнтки і профілактики післяопераційних ускладнень, призначити необхідну медикаментозну терапію;

- оформити всю необхідну документацію;

- проводити диспансеризацію гінекологічних хворих та оцінювати її ефективність.

Контроль знань і розподіл балів, які отримують аспіранти.

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

До модуля I входять теми 1-38, зокрема за змістовими модулями: змістовий модуль 1 (ЗМ1) – теми 1-6, змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7 – 15, змістовий модуль 3 (ЗМ3) – теми 16-24, змістовий модуль 4 (ЗМ4) – теми 25 –38. До модуля II входять теми 39-73, зокрема за змістовими модулями: змістовий модуль 1 (ЗМ1) – теми 39-53, змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 54-73.

Обов'язковим для іспиту є складання підсумкових модульних контролів за модулями I та II.

Оцінювання за формами контролю:

	Модуль I				Модуль II	
	ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ1	ЗМ2
ПМК I	<i>Min. – 20 балів</i>		<i>Max. – 30 балів</i>		<i>Min. – 20 балів</i>	<i>Max. – 30 балів</i>
ПМК II	<i>Min. – 20 балів</i>		<i>Max. – 30 балів</i>		<i>Min. – 20 балів</i>	<i>Max. – 30 балів</i>
Іспит	<i>Min. – 20 балів, Max. – 40 балів</i>					

Для аспірантів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 40 балів* для одержання іспиту обов'язково *перескладання ПМК I та ПМК II.*

При цьому, кількість балів:

- **1-34** відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни;
- **35-59** відповідає оцінці «незадовільно» з можливістю повторного складання;
- **60-64** відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»);
- **65-74** відповідає оцінці «задовільно»;
- **75 - 84** відповідає оцінці «добре»;
- **85 - 89** відповідає оцінці «добре» («дуже добре»);
- **90 - 100** відповідає оцінці «відмінно».

Шкала відповідності:

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою
-------------------------	------------------------

90 – 100	5	відмінно
85 – 89	4	добре
75 – 84		
65 – 74	3	задовільно
60 – 64		
35 – 59	2	не задовільно
1 – 34		

ПРОГРАМА МОДУЛЯ І

Змістовий модуль 1. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Клінічна анатомія та фізіологія органів малого таза.

ТЕМА 1. Основи охорони репродуктивного здоров'я та організація акушерсько-гінекологічної служби. Організація служби планування сім'ї. Основи консультування. Етика та деонтологія лікаря. Організація амбулаторної та стаціонарної акушерсько-гінекологічної допомоги. Регіоналізація акушерсько-гінекологічної допомоги. (8 год.)

ТЕМА 2. Роль сімейного лікаря в наданні акушерсько-гінекологічної допомоги населенню. (6 год.)

ТЕМА 3. Організація служби планування сім'ї: структура, мета, завдання. Актуальність ПС для збереження репродуктивного здоров'я. Нормативно - правове забезпечення послуг з планування сім'ї. (6 год.)

ТЕМА 4. Обліково - звітна документація та показники репродуктивного здоров'я. Втрата працездатності та реабілітація. Нормативно-правове забезпечення організації охорони репродуктивного здоров'я населення. (4 год.)

ТЕМА 5. Анатомія та фізіологія статевих органів. Анатомо-фізіологічні зміни в статевих органах жінок у зв'язку з вагітністю. (5 год.)

ТЕМА 6. Контроль змістового модуля 1. (1 год.)

Змістовий модуль 2. Основні методи обстеження в акушерстві і гінекології. Фізіологічне акушерство. Антенатальна охорона плода і перинатальна патологія. Патологічне і оперативне акушерство.

ТЕМА 7. Клінічні, лабораторні та інструментальні методи обстеження в акушерстві та гінекології. Методи визначення стану плода (КТГ, біофізичний профіль, доплерометрія тощо). Ультразвукові методи дослідження. Рентгенологічні методи дослідження. Кольпоскопія. Ендоскопічні методи дослідження. Функціональні методи дослідження в гінекології. Гормональна діагностика в акушерстві та гінекології. (10 год.)

ТЕМА 8. Фізіологія вагітності, пологів та післяпологового періоду. Фізіологічні зміни в організмі жінки при вагітності. Розвиток плідного яйця в залежності від терміну вагітності. Ендокринологія ембріонального та фетального періодів. Діагностика вагітності в різні терміни. Клінічний перебіг вагітності по триместрах. Ведення фізіологічної вагітності по триместрах. Фізіологічні зміни в організмі жінки у зв'язку з пологами. Жіночий таз в акушерському відношенні. Плід як об'єкт пологів. (10 год.)

ТЕМА 9. Клінічний перебіг фізіологічних пологів. Ведення фізіологічних пологів. Перебіг та ведення нормального післяпологового періоду. Консультування щодо методів контрацепції в післяпологовому періоді. Принципи грудного вигодовування. (10 год.)

ТЕМА 10. Антенатальна охорона плода та імунологічні взаємини матері і плода. Імуноконфліктна вагітність. Невиношування вагітності у різні терміни гестації. Причини, діагностика, алгоритм ведення. Істміко-цервікальна недостатність: етіологія, клініка, діагностика, лікування. Антифосфоліпідний синдром. Переношування вагітності. (10 год.)

ТЕМА 11. Плацентарна недостатність (дисфункція плаценти): види, причини, клініка, діагностика, лікування. Затримка розвитку плода. Дистрес плода при вагітності та під час пологів: причини, класифікація, діагностика, лікування. Реанімація та інтенсивна терапія новонародженого в пологовій залі. Антенатальні шкідливі фактори (споживання наркотиків, алкоголю, куріння тощо). Фармопіка та медикаментозна терапія під час вагітності. (12 год.)

ТЕМА 12. Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання. Неправильні передлежання та вставлення голівки плода (розгинальні, асинклітичні, високе пряме, середнє та низьке поперечне). (10 год.)

ТЕМА 13. Неправильні положення плода: діагностика, ведення пологів, ускладнення. Тазові передлежання плода: класифікація, біомеханізм пологів, акушерська допомога, ведення пологів, ускладнення для матері і плода. (8 год.)

ТЕМА 14. Вузькі тази та особливості біомеханізмів пологів. Класифікація, діагностика. Клінічний перебіг та ведення пологів при функціонально та анатомічно звужених тазах. (9 год.)

ТЕМА 15. Контроль змістового модуля 2 (1 год).

Змістовий модуль 3. Патологічне і оперативне акушерство. Кровотечі під час вагітності, в пологах та післяпологовому періоді.

ТЕМА 16. Патологічне акушерство. Багатоплідна вагітність. Ведення вагітності та пологів. Аномалії пологової діяльності. Передчасний розрив навколоплідних оболонок. Діагностика, лікування, акушерська тактика, ускладнення. Оперативне акушерство. Акушерський поворот. Зовнішній поворот плода на голівку. (8 год.)

ТЕМА 17. Екстракція плода за тазовий кінець. Вакуум-екстракція плода. Акушерські щипці. Кесарський розтин у сучасному акушерстві. (14 год.)

ТЕМА 20. Плодорушнюючі операції (ембріотомія, краніотомія). (14 год.)

ТЕМА 21. Кровотечі під час вагітності. (8 год.)

ТЕМА 22. Кровотечі під час пологів. (8 год.)

ТЕМА 23. Кровотечі в ранньому та пізньому післяпологовому періоді. (4 год.)

ТЕМА 24. Контроль змістового модуля 3. (1 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Екстрагенітальні захворювання в акушерстві. Гестози. Травматизм в акушерстві та гінекології. Септичні захворювання в акушерстві та гінекології. „гострий” живіт в акушерстві і гінекології. Шоки та термінальні стани в акушерстві та гінекології. Знеболення в акушерстві і гінекології.

ТЕМА 25. Вагітність та захворювання серцево-судинної системи/вади серця. Вагітність та захворювання органів дихання. Вагітність та захворювання органів травної системи, печінки та жовчного міхура. Вагітність та хвороби сечовивідних шляхів. Ендокринна патологія та вагітність.. (4 год.)

ТЕМА 26. Вагітність та захворювання крові. Інфекційні захворювання у матері і вагітність. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ. Вагітність та захворювання інших органів. (4 год.)

ТЕМА 27. Ранні гестози: етіологія, класифікація, клініка, діагностика. Лікування, тактика ведення вагітності. Гіпертензивні розлади. Преєклампсія. Еклампсія. Преєклампсія. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика. Лікування преєклампсії. Тактика ведення вагітності та пологів. Інтенсивна терапія тяжких форм преєклампсії та еклампсії. (4 год.)

ТЕМА 28. Травматизм в акушерстві. Розриви зовнішніх статевих органів, піхви, шийки матки в пологах. Розриви матки під час вагітності та в пологах. Гематоми в акушерстві та гінекології. Травматизм при акушерських та гінекологічних операціях (3 год.)

ТЕМА 29. Гнійно-септичні післяпологові ускладнення. Перитоніт після кесарського розтину. Гнійно-септичні захворювання в гінекології. Лактаційний мастит. (4 год.)

ТЕМА 30. Гострі порушення кровотоку в пухлинах статевих органів. Гострі кровотечі з внутрішніх статевих органів Позаматкова вагітність: етіологія, клініка, діагностика, види та техніка оперативного лікування. Апоплексія яєчника: клініка, діагностика, лікування. (4 год.)

ТЕМА 31. Гострі гнійні захворювання внутрішніх статевих органів Хірургічні захворювання, з якими треба проводити диференційну діагностику гострої гінекологічної патології. Гострий живіт в акушерстві. Вагітність та гостра хірургічна патологія. Перекрут ніжки пухлини яєчника у вагітних (6 год.)

ТЕМА 32. Геморагічний шок. Септичний (інфекційно-токсичний) шок. ДВЗ-синдром. (4 год.)

ТЕМА 33. Тромбоемболія легеневої артерії. Ємболія навколо плодовими водами. Гемотрансфузійний шок. Анафілактичний шок (3 год.)

ТЕМА 34. Знеболення в акушерстві (знеболення пологів, малих акушерських операцій, кесарева розтину тощо). (6 год.)

ТЕМА 35. Знеболення в гінекології (при виконанні діагностичних операцій та абортів, лапароскопії, лапаротомії тощо). (4 год.)

ТЕМА 36. Післяопераційне знеболювання. (6 год.)

ТЕМА 37. Контроль змістового модуля (1 год.)

ТЕМА 38. Підсумковий модульний контроль (2 год.)

ПРОГРАМА МОДУЛЯ II

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЕНДОМЕТРІОЗ. ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ЖІНОЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ. ГІНЕКОЛОГІЯ ДИТЯЧОГО ВІКУ. ПЕРЕДРАКОВІ ЗАХВОРЮВАННЯ ЖІНОЧИХ РЕПРОДУКТИВНИХ ОРГАНІВ.

Тема 39. Ендометріоз: етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення. Внутрішній ендометріоз. Зовнішній ендометріоз. Екстрагенітальний ендометріоз. (4 год.)

Тема 40. Гострі запальні захворювання жіночих статевих органів: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Нормативи надання стаціонарної допомоги. (4 год.)

Тема 41. Інфекції, що передаються статевим шляхом. (6 год.)

Тема 42. Принципи лікування хронічних запальних захворювань жіночих статевих органів. (4 год.)

Тема 43. СНІД, шляхи інфікування і засоби профілактики. Попередження передачі ВІЛ від матері до дитини. (4 год.)

Тема 44. Фізіологічні особливості розвитку репродуктивної системи. (6 год.)

Тема 45. Розлади менструальної функції у дівчат-підлітків. (4 год.)

Тема 46. Затримка та передчасне статеве дозрівання. (4 год.)

Тема 47. Аномалії розвитку статевих органів. (6 год.)

Тема 48. Запальні захворювання статевих органів у дівчат-підлітків. (6 год.)

Тема 49. Статеве виховання та особливості контрацепції у підлітків. (8 год.)

Тема 50. Передракові захворювання зовнішніх статевих органів. Передракові захворювання шийки матки. Гіперпластичні процеси ендометрію (10 год.)

Тема 51. Доброякісні пухлини яєчників. Лейоміома матки (10 год.)

Тема 52. Дисгормональні захворювання молочних залоз. Трофобластична хвороба. (7 год.)

Тема 53. Контроль змістового модуля 1. (1 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Планування сім'ї. Неплідність. Репродуктивна ендокринологія..

Тема 54. Аномальні маткові кровотечі. Гіпоменструальний синдром, аменорея. Нейроендокринна регуляція репродуктивної функції. (6 год.)

Тема 55. Пубертатні маткові кровотечі: клініка, діагностика, лікування (6 год.)

Тема 56. Аномальні маткові кровотечі у жінок репродуктивного віку :етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування (4 год.)

Тема 57. Аномальні маткові кровотечі в перименопаузальному періоді: причини, діагностика, лікування, (4 год.)

- Тема 58.** Нейроендокринні синдроми (5 год.)
- Тема 59.** Передменструальний синдром (4 год.)
- Тема 60.** Клімактеричний (менопаузальний) синдром (6 год.)
- Тема 61.** Синдром полікістозних яєчників (4 год.)
- Тема 62.** Синдроми Шихана, Сімонса. (4 год.)
- Тема 63.** Гіперпролактинемія (4 год.)
- Тема 64.** Планування сім'ї. (6 год.)
- Тема 65.** Охорона репродуктивного здоров'я жінки. (6 год.)
- Тема 66.** Протизаплідні засоби: класифікація, механізм дії, ефективність, індивідуальний підбір. (8 год.)
- Тема 67.** Гормональна контрацепція: індивідуальний підхід у виборі препарату, диспансерний нагляд за жінкою. (8 год.)
- Тема 68.** Внутрішньоматкова контрацепція: показання, алгоритм ведення жінок-носіїв ВМК. (8 год.)
- Тема 69.** Методи невідкладної контрацепції (8 год.)
- Тема 70.** Вибір методів контрацепції для жінок з медичними проблемами. (8 год.)
- Тема 71.** Штучне переривання вагітності на ранніх та пізніх термінах. (6 год.)
- Тема 72.** Контроль змістового модуля. (1 год.)
- Тема 73.** Підсумковий модульний контроль. (2 год.)

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

№ з/п	Назва курсу	Всього годин	Вид заняття		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота
МОДУЛЬ І					
	Змістовий модуль 1 Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Клінічна анатомія та фізіологія органів малого таза.	30	2	10	18
1.	Основи охорони репродуктивного здоров'я та організація акушерсько-гінекологічної служби. Організація служби планування сім'ї. Основи консультування. Етика та деонтологія лікаря. Організація амбулаторної та стаціонарної акушерсько-гінекологічної допомоги. Регіоналізація акушерсько-гінекологічної допомоги.	8	2	2	4
2.	Роль сімейного лікаря в наданні акушерсько-гінекологічної допомоги населенню.	6	-	2	4
3.	Організація служби планування сім'ї: структура, мета, завдання. Актуальність ПС для збереження репродуктивного здоров'я. Нормативно - правове забезпечення послуг з планування сім'ї.	6	-	2	4
4.	Обліково - звітна документація та показники репродуктивного здоров'я. Втрата працездатності та реабілітація. Нормативно-правове забезпечення організації охорони репродуктивного здоров'я населення.	4	-	1	3
5.	Анатомія та фізіологія статевих органів. Анатомо-фізіологічні зміни в статевих органах жінок у зв'язку з вагітністю.	5	-	2	3
6.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
	Змістовий модуль 2 Основні методи обстеження в акушерстві і гінекології. Фізіологічне акушерство. Антенатальна охорона плода і перинатальна патологія.	80	4	30	46

	Патологічне і оперативне акушерство.				
7.	Клінічні, лабораторні та інструментальні методи обстеження в акушерстві та гінекології. Методи визначення стану плода (КТГ, біофізичний профіль, доплерометрія тощо). Ультразвукові методи дослідження. Рентгенологічні методи дослідження. Кольпоскопія. Ендоскопічні методи дослідження. Функціональні методи дослідження в гінекології. Гормональна діагностика в акушерстві та гінекології.	10	-	4	6
8.	Фізіологія вагітності, пологів та післяпологового періоду Фізіологічні зміни в організмі жінки при вагітності. Розвиток плідного яйця в залежності від терміну вагітності. Ендокринологія ембріонального та фетального періодів. Діагностика вагітності в різні терміни. Клінічний перебіг вагітності по триместрах. Ведення фізіологічної вагітності по триместрах. Фізіологічні зміни в організмі жінки у зв'язку з пологами. Жіночий таз в акушерському відношенні. Плід як об'єкт пологів.	10	-	4	6
9.	Клінічний перебіг фізіологічних пологів. Ведення фізіологічних пологів. Перебіг та ведення нормального післяпологового періоду. Консультації щодо методів контрацепції в післяпологовому періоді. Принципи грудного вигодовування.	10	-	4	6
10.	Аntenатальна охорона плода та імунологічні взаємини матері і плода. Імуноконфліктна вагітність. Невиношування вагітності у різні терміни гестації. Причини, діагностика, алгоритм ведення.	10	-	4	6

	Істміко-цервікальна недостатність: етіологія, клініка, діагностика, лікування Антифосфоліпідний синдром Переношування вагітності.				
11.	Плацентарна недостатність (дисфункція плаценти): види, причини, клініка, діагностика, лікування. Затримка розвитку плода Дистрес плода при вагітності та під час пологів: причини, класифікація, діагностика, лікування Реанімація та інтенсивна терапія новонародженого в пологовій залі. Аntenатальні шкідливі фактори (споживання наркотиків, алкоголю, куріння тощо). Фармопіка та медикаментозна терапія під час вагітності.	12	2	4	6
12.	Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання. Неправильні передлежання та вставлення голівки плода (розгинальні, асинклітичні, високе пряме, середнє та низьке поперечне).	10		4	6
13.	Неправильні положення плода: діагностика, ведення пологів, ускладнення. Тазові передлежання плода: класифікація, біомеханізм пологів, акушерська допомога, ведення пологів, ускладнення для матері і плода.			3	5
14.	Вузькі тази та особливості біомеханізмів пологів. Класифікація, діагностика. Клінічний перебіг та ведення пологів при функціонально та анатомічно звужених тазах.	9	2	2	5
15.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
	Змістовий модуль 3 Патологічне і оперативне акушерство. Кровотечі під час вагітності, в пологах та післяпологовому періоді.	60	2	25	30
16.	Патологічне акушерство Багатоплідна вагітність. Ведення	8	2	2	4

	вагітності та пологів. Аномалії пологової діяльності. Передчасний розрив навколоплідних оболонок. Діагностика, лікування, акушерська тактика, ускладнення. Оперативне акушерство Акушерський поворот. Зовнішній поворот плода на голівку.				
17.	Екстракція плода за тазовий кінець. Вакуум-екстракція плода. Акушерські щипці. Кесарський розтин у сучасному акушерстві.	14	-	6	8
20.	Плодоруйнуючі операції (ембріотомія, краніотомія).	14	-	6	8
21.	Кровотечі під час вагітності.	8	-	4	4
22.	Кровотечі під час пологів.	8	-	4	4
23.	Кровотечі в ранньому та пізньому післяпологовому періоді.	4	-	2	2
24.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
	Змістовий модуль 4 Екстрагенітальні захворювання в акушерстві. Гестози. Травматизм в акушерстві та гінекології. Септичні захворювання в акушерстві та гінекології. „Гострий” живіт в акушерстві і гінекології. Шоки та термінальні стани в акушерстві та гінекології. Знеболення в акушерстві і гінекології.	60	2	25	30
25.	Вагітність та захворювання серцево-судинної системи/вади серця. Вагітність та захворювання органів дихання. Вагітність та захворювання органів травної системи, печінки та жовчного міхура. Вагітність та хвороби сечовивідних шляхів. Ендокринна патологія та вагітність.	4	-	2	2
26.	Вагітність та захворювання крові. Інфекційні захворювання у матері і вагітність. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ. Вагітність та захворювання інших	4	2	2	2

	органів.				
27.	Ранні гестози: етіологія, класифікація, клініка, діагностика. Лікування, тактика ведення вагітності. Гіпертензивні розлади. Преєклампсія. Еклампсія. Преєклампсія. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика. Лікування преєклампсії. Тактика ведення вагітності та пологів. Інтенсивна терапія тяжких форм преєклампсії та еклампсії.	4	-	2	2
28.	Травматизм в акушерстві. Розриви зовнішніх статевих органів, піхви, шийки матки в пологах. Розриви матки під час вагітності та в пологах. Гематоми в акушерстві та гінекології. Травматизм при акушерських та гінекологічних операціях.			1	2
29.	Гнійно-септичні післяпологові ускладнення. Перитоніт після кесарського розтину. Гнійно-септичні захворювання в гінекології. Лактаційний мастит.	4	-	2	2
30.	Гострі порушення кровотоку в пухлинах статевих органів. Гострі кровотечі з внутрішніх статевих органів Позаматкова вагітність: етіологія, клініка, діагностика, види та техніка оперативного лікування. Апоплексія яєчника: клініка, діагностика, лікування.	4	-	2	2
31.	Гострі гнійні захворювання внутрішніх статевих органів Хірургічні захворювання, з якими треба проводити диференційну діагностику гострої гінекологічної патології Гострий живіт в акушерстві Вагітність та гостра хірургічна патологія Перекрут ніжки пухлини яєчника у вагітних	6	-	2	4

32.	Геморагічний шок Септичний (інфекційно-токсичний) шок. ДВЗ-синдром.	4	-	2	2
33.	Тромбоемболія легеневої артерії. Ємболія навколо плодовими водами. Гемотрансфузійний шок. Анафілактичний шок	3	-	1	2
34.	Знеболення в акушерстві (знеболення пологів, малих акушерських операцій, кесарева розтину тощо).	6	-	2	4
35.	Знеболення в гінекології (при виконанні діагностичних операцій та абортів, лапароскопії, лапаротомії тощо).	4	-	2	2
36.	Післяопераційне знеболювання.	6	-	2	4
37.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
38.	Підсумковий модульний контроль	2	-	2	-
МОДУЛЬ II					
		190	10	90	90
	Змістовий модуль 1 Ендометріоз. Запальні захворювання жіночих статевих органів. Гінекологія дитячого віку. Передракові захворювання жіночих репродуктивних органів.	84	4	40	40
39.	Ендометріоз: етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення. Внутрішній ендометріоз. Зовнішній ендометріоз. Екстрагенітальний ендометріоз.	4	-	2	2
40.	Гострі запальні захворювання жіночих статевих органів: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Нормативи надання стаціонарної допомоги.	4	-	2	2
41.	Інфекції, що передаються статевим шляхом.	6	2	2	2
42.	Принципи лікування хронічних запальних захворювань жіночих статевих органів.	4	-	2	2
43.	СНІД, шляхи інфікування і засоби профілактики. Попередження передачі ВІЛ від матері до дитини.	4	-	2	2
44.	Фізіологічні особливості розвитку репродуктивної системи.	6	2	2	2

45.	Розлади менструальної функції у дівчат-підлітків.	4	-	2	2
46.	Затримка та передчасне статеве дозрівання.	4	-	2	2
47.	Аномалії розвитку статевих органів.	6	-	4	2
48.	Запальні захворювання статевих органів у дівчат-підлітків.	6	-	4	2
49.	Статеве виховання та особливості контрацепції у підлітків.	8	-	4	4
50.	Передракові захворювання зовнішніх статевих органів. Передракові захворювання шийки матки. Гіперпластичні процеси ендометрію	10	-	4	6
51.	Доброякісні пухлини яєчників. Лейоміома матки	10	-	4	6
52.	Дисгормональні захворювання молочних залоз. Трофобластична хвороба.	7	-	3	4
53.	Контроль змістового модуля	1	1	-	1
	Змістовий модуль 2 Планування сім'ї. Неплідність. Репродуктивна ендокринологія.	106	6	50	50
54.	Аномальні маткові кровотечі. Гіпоменструальний синдром, аменорея. Нейроендокринна регуляція репродуктивної функції.	6	2	2	2
55.	Пубертатні маткові кровотечі: клініка, діагностика, лікування.	6	-	2	2
56.	Аномальні маткові кровотечі у жінок репродуктивного віку :етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування	4	-	2	2
57.	Аномальні маткові кровотечі в перименопаузальному періоді: причини, діагностика, лікування,	4	-	2	2
58.	Нейроендокринні синдроми	5	-	3	2
59.	Передменструальний синдром	4	-	2	2
60.	Клімактеричний (менопаузальний) синдром.	6	2	2	2
61.	Синдром полікістозних яєчників	4	-	2	2
62.	Синдроми Шихана, Сімонса.	4	-	2	2
63.	Гіперпролактинемія	4	-	2	2
64.	Планування сім'ї.	6	-	2	4
65.	Охорона репродуктивного здоров'я жінки.	6	-	2	4

66.	Протизаплідні засоби: класифікація, механізм дії, ефективність, індивідуальний підбір.	8	2	2	4
67.	Гормональна контрацепція: індивідуальний підхід у виборі препарату, диспансерний нагляд за жінкою.	8	-	4	4
68.	Внутрішньоматкова контрацепція: показання, алгоритм ведення жінок-носійв ВМК.	8	-	4	4
69.	Методи невідкладної контрацепції..	8	-	4	4
70.	Вибір методів контрацепції для жінок з медичними проблемами.	8	-	4	4
71.	Штучне переривання вагітності на ранніх та пізніх термінах	6	-	4	2
72.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
73.	Підсумковий модульний контроль	2	-	2	-
Всього за модулями I та II		420	20	180	220

Загальний обсяг **420 год**, в тому числі:

Лекцій – **20 год**.

Практичні заняття –**180 год**.

Самостійна робота - **220 год**.

МОДУЛЬ І ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Клінічна анатомія та фізіологія органів малого таза

ТЕМА 1. Основи охорони репродуктивного здоров'я та організація акушерсько-гінекологічної служби. Організація служби планування сім'ї. Основи консультування. Етика та деонтологія лікаря. Організація амбулаторної та стаціонарної акушерсько-гінекологічної допомоги. Регіоналізація акушерсько-гінекологічної допомоги. (8 год)

Лекція 1. Основи охорони репродуктивного здоров'я та організація акушерсько-гінекологічної служби. (2 год)

Організація амбулаторної та стаціонарної акушерсько-гінекологічної допомоги. Функціонування системи регіоналізації перинатальної допомоги. Показання для скерування вагітних на III рівень надання перинатальної допомоги. Показання та протипоказання для транспортування вагітних із акушерською та екстрагенітальною патологією.

Контрольні запитання та завдання:

1. Основні принципи надання акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні.
2. Поняття перинатального ризику.
3. Етапність надання перинатальної допомоги
4. Показання для скерування вагітних на II та III рівень надання перинатальної допомоги
5. Показання, протипоказання та умови транспортування вагітних із акушерською та екстрагенітальною патологією
6. Системи регіоналізації перинатальної допомоги

Практичне заняття (2 год.):

- 1.1 Поняття термінів "регіоналізація перинатальної допомоги", "перинатальний ризик".
- 1.2. Рівні перинатальної допомоги в Україні. Функції та можливості закладів різних рівнів надання перинатальної допомоги.
- 1.3. Перелік медичних показань до направлення вагітних до закладу II рівня перинатальної допомоги.
- 1.4. Перелік медичних показань до направлення вагітних до закладу III рівня перинатальної допомоги.
- 1.5. Перелік показань до направлення вагітних до Державного перинатального центру на базі ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України».
- 1.6. Порядок взаємодії між лікарнями різних рівнів.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Основні чинники, що загрожують здоров'ю матері та плода.
2. Наказ МОЗ України № 204 від 13.04.2011 р. «Про затвердження та впровадження Примірною переліку послуг перинатальної допомоги на всіх етапах її надання».

Рекомендована література:

1. Охорона здоров'я в регіонах: влада і громада. Збірка матеріалів по дослідженню політики стосовно охорони здоров'я в Україні. - Одеса, 2007. -115 с.
2. Кундієв Ю. З висоти - стрімголов, або чому реформи охорони здоров'я є неефективними? // Дзеркало тижня. - 2008. - № 1. - С. 15

3. Алексеева І.М. Загальний стан організації законодавства з охорони здоров'я населення України // Запорожский медицинский журнал. - 2007. - № 2. - С. 178-182.
4. Виноградов О.В. Роль сімейної медицини в стратегії державного управління реформуванням системи охорони здоров'я // Главный врач. - 2007. - № 8. - С. 62-67.

ТЕМА 2. Роль сімейного лікаря в наданні акушерсько-гінекологічної допомоги населенню (6 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Роль сімейного лікаря у веденні фізіологічної вагітності.*
2. *Перелік медичних показань до направлення вагітних до закладів II рівня акушерсько-гінекологічної допомоги.*
3. *Основи консультування з питань планування сім'ї та збереження репродуктивного здоров'я*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Фізіологічні зміни під час вагітності

Ведення вагітних з неускладненим гестаційним процесом. Наказ МОЗ України від 15.07.2011 р. №417

Рекомендована література:

1. Практическое акушерство с неотложными состояниями для врачей/В.К.Лихачев/- Медицинское информационное агентство Москва,2010.- 720 с.
2. Наказ МОЗ України від 15.07.2011 р. №417
3. Лихачов В.К.Оперативное акушерство с фантомным курсом: Руководство для врачей.- М.:Медицинское информационное агентство, 2014.-497 с..

ТЕМА 3. Організація служби планування сім'ї: структура, мета, завдання. Актуальність ПС для збереження репродуктивного здоров'я. Нормативно - правове забезпечення послуг з планування сім'ї.(6 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Визначення поняття «планування сім'ї».Принципи вибору метода контрацепції.*
2. *Обстеження перед вибором метода контрацепції.*
3. *Методи оцінки ефективності контрацепції.*
4. *Класифікація методів контрацепції. Правила прийому, протипоказання, побічні ефекти*
5. *Класифікація оральних контрацептивів. Правила прийому, протипоказання, побічні ефекти..*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Основи консультування з питань планування сім'ї та репродуктивного здоров'я
2. Післяпологова та післяабортна контрацепція
3. Показання до медико-генетичного консультування.

Рекомендована література:

1. Гойда Н.Г., Грищенко О.В., Кващенко В.П. та ін. Планування сім'ї. Навчально-методичний посібник.- Київ, 2016.- 444с.
2. Керівництво ВООЗ «Медичні критерії прийнятності застосування методів контрацепції». П'яте видання//Жіночий лікар.- 2016.- №6 (68).- С.74-82.
3. Майоров М.В., Мельник Ю.Н. Неконтрацептивная контрацепция//Жіночий лікар.- 2016.-

№4 (66).- С.46-54.

4. Наказ МОЗ України «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги з питань планування сім'ї» №59 від 21.01.2014. – 271с.

ТЕМА 4. Обліково - звітна документація та показники репродуктивного здоров'я. Втрата працездатності та реабілітація. Нормативно-правове забезпечення організації охорони репродуктивного здоров'я населення.(4 год)

Практичне заняття (1 год.):

1. *Поняття «обліково- звітна документація».*
2. *Показники репродуктивного здоров'я.*
3. *Причини втрати працездатності.*
4. *Перелік нормативно-правового забезпечення організації охорони репродуктивного здоров'я населення.*

Завдання для самостійної роботи (3 год.):

Реабілітація та відновлення працездатності.

Фактори,що впливають на репродуктивне здоров'я населення.

Рекомендована література:

1. Охорона здоров'я в регіонах: влада і громада. Збірка матеріалів по дослідженню політики стосовно охорони здоров'я в Україні. - Одеса, 2007. -115 с.
2. Виноградов О.В. Роль сімейної медицини в стратегії державного управління реформуванням системи охорони здоров'я // Главний врач. - 2007. - № 8. - С. 62-67.
3. Алексеева І.М. Загальний стан організації законодавства з охорони здоров'я населення України // Запорожский медицинский журнал. - 2007. - № 2. - С. 178-182.

ТЕМА 5. Анатомія та фізіологія статевих органів. Анатомо-фізіологічні зміни в статевих органах жінок у зв'язку з вагітністю. (5 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Формування і розвиток репродуктивної системи*
2. *Системи, які регулюють функціонування статевої системи.*
3. *Періоди життя жінки.*
4. *Становлення менструальної функції.*
5. *Поняття менструального циклу, його характеристика.*
6. *Рівні регуляції менструального циклу.*
7. *Взаємозв'язок фаз менструації яєчника і матки.*
8. *Тести для визначення функціонального стану яєчників.*
9. *Зміни в органах і системах при нормальній фізіологічній вагітності?*

Завдання для самостійної роботи (3 год.):

Анатомічні зміни статевих органів, які відбуваються у дитячому віці.

Фактори ризику при вагітності.

Рекомендована література:

1. Гинекология / [Баисова Б. И., Бижанова Д. А., Бреусенко В. Г. и др.] под. ред. Г. М. Савельевой, В. Г. Бреусенко. –Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2012. – 432с.
2. Ліхачов В.К. Гормональна діагностика в акушерстві і гінекології / Ліхачов В.К.- Полтава: Дивосвіт, 2015.-162с.
3. Лихачев В.К. В.К. Гормональная диагностика в практике акушера-гинеколога. Руководство для врачей / Лихачев В.К.- К., 2012.-160с.
4. Акушерство и гинекология. Руководство для врачей /Под ред. Г.М.Савельевой. ~М: Медицина, 2006,- 348 с.
5. Кардиотокардиография. Допплерометрия. Биофизический профиль: учеб.пособие. - Минск: Книжный Дом, 2004. - 304 с.

ТЕМА 6. КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ (1 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОСНОВНІ МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ В АКУШЕРСТВІ І ГІНЕКОЛОГІЇ. ФІЗІОЛОГІЧНЕ АКУШЕРСТВО. АНТЕНАТАЛЬНА ОХОРОНА ПЛОДА І ПЕРИНАТАЛЬНА ПАТОЛОГІЯ. ПАТОЛОГІЧНЕ І ОПЕРАТИВНЕ АКУШЕРСТВО.

ТЕМА 7. Клінічні, лабораторні та інструментальні методи обстеження в акушерстві та гінекології. Методи визначення стану плода (КТГ, біофізичний профіль, доплерометрія тощо). Ультразвукові методи дослідження. Рентгенологічні методи дослідження. Кольпоскопія. Ендоскопічні методи дослідження. Функціональні методи дослідження в гінекології. Гормональна діагностика в акушерстві та гінекології.(10 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. *Об'єктивне дослідження в акушерстві та гінекології(загальний огляд, дослідження за допомогою піхвових дзеркал, піхвове бімануальне дослідження);*
2. *Бактеріологічне дослідження піхвового вмісту: взяття матеріалу для дослідження на інфікування збудниками, які передаються статевим шляхом;*
3. *Ультразвукові методи дослідження в акушерстві та гінекології*
4. *Ендоскопічні методи дослідження, підготовка пацієнток до проведення діагностичних маніпуляцій;*
5. *Радіоімунологічні методи дослідження, підготовка пацієнток до проведення діагностичних маніпуляцій;*
6. *Спеціальні діагностично-лікувальні маніпуляції (зондування матки, вишкрібання стінок порожнини матки, пункція заднього склепіння), інструментарій, загальна та медикаментозна підготовка хворої.*

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

1. Діагностика вагітності та визначення її термінів
2. Біохімічний скринінг вроджених вад розвитку плода
3. Кардіотокографія
4. Прогнозування ризику перинатальної та материнської патології
5. Кольпоцервикоскопія

Рекомендована література:

1. Лабораторный справочник СИНЭВО/ Под ред. Небыльцовой О.В.- К.: Доктор-Медиа,2011.- 420 с.
2. *Ліхачов В.К.* Гормональна діагностика в акушерстві і гінекології.- Полтава: Дивосвіт, 2015.- 162с.
3. Ультразвуковая фетометрия: Справочные таблицы и номограммы/Под ред. М.В. Медведева. – М.: Реал Тайм, 2012. – 60с.
4. *Bollmann R.* Применение метода жидкостной цитологии в риск-адаптированном цервикальном скрининге//Gynakol.Geburtsmed. Gynakol.Endokrinol.- 2015.- 4(2).- P.164-180.

**ТЕМА 8. Фізіологія вагітності, пологів та післяпологового періоду
Фізіологічні зміни в організмі жінки при вагітності. Розвиток плідного яйця в залежності від терміну вагітності. Ендокринологія ембріонального та фетального періодів. Діагностика вагітності в різні терміни. Клінічний перебіг вагітності по триместрах. Ведення фізіологічної вагітності по триместрах. Фізіологічні зміни в організмі жінки у зв'язку з пологами. Жіночий таз в акушерському відношенні. Плід як об'єкт пологів. (10 год)**

Практичне заняття (4 год.):

1. Фізіологія вагітності, пологів та післяпологового періоду

2. Фізіологічні зміни в організмі жінки при вагітності.
3. Діагностика вагітності в різні терміни.
4. Клінічний перебіг вагітності по триместрах.
5. Ведення фізіологічної вагітності по триместрах.
6. Жіночий таз в акушерському відношенні. Плід як об'єкт пологів.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

1. Фізіологічні зміни в організмі жінки у зв'язку з вагітністю та пологами.
2. Розвиток плідного яйця в залежності від терміну вагітності.
3. Ендокринологія ембріонального та фетального періодів.

Рекомендована література:

1. Клінічний протокол з акушерської допомоги (Наказ МОЗ України № 977 від 27.12.2011).— Київ, 2012.— 16 с
2. МОЗ України від 15.07.2011 № 417 «Методичні рекомендації щодо організації надання амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги».
3. Лихачов В.К. Оперативное акушерство с фантомним курсом: Руководство для врачей.- М.: Медицинское информационное агентство, 2014.-497 с
4. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010.-720 с.

ТЕМА 9. Клінічний перебіг фізіологічних пологів. Ведення фізіологічних пологів. Перебіг та ведення нормального післяпологового періоду. Консультування щодо методів контрацепції в післяпологовому періоді. Принципи грудного вигодовування (10 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. *Клінічний перебіг фізіологічних пологів.*
2. *Ведення фізіологічних пологів.*
3. *Перебіг та ведення нормального післяпологового періоду.*
4. *Консультування щодо методів контрацепції в післяпологовому періоді.*
5. *Принципи грудного вигодовування*

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

1. *Догляд за новонародженим*
2. *Первинний туалет новонародженого*
3. *Фактори що впливають на встановлення і підтримання лактації.*
4. *Догляд за пуповиною, пуповинним залишком, пупковою ранкою.*
5. *Догляд за шкірою новонародженого.*

Рекомендована література:

1. Практическое акушерство с неотложными состояниями для врачей/В.К.Лихачев/- Медицинское информационное агентство Москва,2010.- 720 с.
2. МОЗ України від 15.07.2011 № 417 «Методичні рекомендації щодо організації надання амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги».
3. Лихачов В.К. Оперативное акушерство с фантомним курсом: Руководство для врачей.- М.: Медицинское информационное агентство, 2014.-497 с.

ТЕМА 10. Антенатальна охорона плода та імунологічні взаємини матері і плода. Імуноконфліктна вагітність. Невиношування вагітності у різні терміни гестації. Причини, діагностика, алгоритм ведення. Істміко-цервікальна недостатність: етіологія, клініка, діагностика, лікування Антифосфоліпідний синдром. Переношування вагітності. (10 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. *Імуноконфліктна вагітність.*
2. *Невіношування вагітності у різні терміни гестації. Причини, діагностика, алгоритм ведення.*
3. *Істміко-цервікальна недостатність: етіологія, клініка, діагностика, лікування.*
4. *Антифосфоліпідний синдром.*
5. *Переношування вагітності.*

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

1. Антенатальна охорона плода та імунологічні взаємини матері і плода.
2. Фактори ризику перинатальної патології

Рекомендована література:

1. Наказ МОЗ України № 624 від 3.11.2008 р. «Клінічний протокол акушерської допомоги».
2. Семенюк Л.М., Яроцький М.Є., Ліхачов В.К. та ін. Зміни гормонально-імунологічної регуляції як предиктор невіношування вагітності у жінок з гіперандрогенією//Вісник проблем біології і медицини.- 2015.- випуск 4, том 1 (124).- С.135-138.
3. The Cochrane Library. Применение гестагенов для лечения невынашивания беременности/З турботою про жінку.- 2014.- №1 (49).- С.53-54.
4. Хажиленко Ксения. Привычное невынашивание беременности//З турботою про жінку.- 2014.- №5 (53).- С.40-43.

ТЕМА 11. Плацентарна недостатність (дисфункція плаценти): види, причини, клініка, діагностика, лікування. Затримка розвитку плода. Дистрес плода при вагітності та під час пологів: причини, класифікація, діагностика, лікування. Реанімація та інтенсивна терапія новонародженого в пологовій залі. Антенатальні шкідливі фактори (споживання наркотиків, алкоголю, куріння тощо). Фармопіка та медикаментозна терапія під час вагітності. (12 год)

Лекція 1. Плацентарна недостатність (дисфункція плаценти): види, причини, клініка, діагностика, лікування. Затримка розвитку плода. Дистрес плода при вагітності та під час пологів: причини, класифікація, діагностика, лікування (2 год)

Контрольні запитання та завдання:

1. Плацентарна недостатність (дисфункція плаценти): види, причини, клініка, діагностика, лікування.
2. Затримка розвитку плода. *Причини розвитку. Фактори ризику. Методи діагностики та лікування.*
3. Дистрес плода при вагітності та під час пологів: причини, класифікація, діагностика, лікування

Практичне заняття (4 год.):

1. *Плацентарна недостатність (дисфункція плаценти): види, причини, клініка, діагностика, лікування.*

2. *Затримка розвитку плода.*
3. *Дистрес плода при вагітності та під час пологів: причини, класифікація, діагностика, лікування*

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

1. Оцінка функціонального стану плода
2. Фактори ризику виникнення затримки розвитку і/або дистресу плода.
3. Оцінка стану новонародженого.
4. Методи первинної реанімації новонароджених.

Рекомендована література:

1. Акушерство та гінекологія: У 4 т.: національний підручник / Кол. авт.; за ред. акад. НАМН України, проф. В.М. Запорожана. — Т. 2: Неонатологія / В.М. Запорожан, М.Л. Аряєв, Д.О. Добрянський. — К.: ВСВ "Медицина", 2013. — 928 с
2. Лихачов В.К. Оперативное акушерство с фантомним курсом: Руководство для врачей.- М.: Медицинское информационное агентство, 2014.-497 с.

ТЕМА 12. Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання. Неправильні передлежання та вставлення голівки плода (розгинальні, асинклітичні, високе пряме, середнє та низьке поперечне) (10 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання.
2. Неправильні передлежання та вставлення голівки плода (розгинальні, асинклітичні, високе пряме, середнє та низьке поперечне)
- 3.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

1. Причини виникнення неправильних положень плода.
2. Операції, які виправляють положення плоду (показання, умови, техніку, ускладнення)

Рекомендована література:

1. Клінічний протокол з акушерської допомоги (Наказ МОЗ України № 977 від 27.12.2011).— Київ, 2012.— 16 с.
2. Стрижаков А.Н., Баєв О.Р. Хирургическая техника операции кесарева сечения. — М.: Миклош, 2007. — 168 с.
3. Лихачов В.К. Оперативное акушерство с фантомним курсом: Руководство для врачей.- М.: Медицинское информационное агентство, 2014.-497 с.

ТЕМА 13. Неправильні положення плода: діагностика, ведення пологів, ускладнення. Тазові передлежання плода: класифікація, біомеханізм пологів, акушерська допомога, ведення пологів, ускладнення для матері і плода (8 год)

Практичне заняття (3 год.):

1. *Причини утворення неправильних положень плода;*
2. *Операції, які виправляють положення плоду (показання, умови, техніку, ускладнення);*
3. *Екстракцію плода за тазовий кінець (показання, умови, техніку, ускладнення)*
4. *Визначення поняття тазового передлежання плода.*
5. *Причини виникнення тазового передлежання.*
6. *Класифікація тазових передлежань, ведення вагітності та пологів.*

Завдання для самостійної роботи (5 год.):

1. *Можливі ускладнення під час пологів при тазовому передлежанні плода та їх профілактика*
2. *Комплекс лікувальної гімнастики при неправильних положеннях плода*

Рекомендована література:

1. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010.-720 с.
2. Клінічний протокол з акушерської допомоги (Наказ МОЗ України № 977 від 27.12.2011).— Київ, 2012.— 16 с.
3. Лихачов В.К.Оперативное акушерство с фантомним курсом: Руководство для врачей.- М.:Медицинское информационное агенство, 2014.-497 с.

ТЕМА 14. Вузькі тази та особливості біомеханізмів пологів. Класифікація, діагностика. Клінічний перебіг та ведення пологів при функціонально та анатомічно звужених тазах.(9 год)

Лекція 2. Вузькі тази та особливості біомеханізмів пологів(2 год)

Вузькі тази та особливості біомеханізмів пологів. Класифікація, діагностика. Клінічний перебіг та ведення пологів при функціонально та анатомічно звужених тазах.

Контрольні запитання та завдання:

1. Поняття та класифікація звуженого тазу.
2. Особливості перебігу вагітності та пологів при звуженому тазу.
3. Можливі ускладнення під час пологів при звуженому тазі.
4. Особливості розродження при звуженому тазу.

Практичне заняття (2 год.):

1. *Визначення поняття звуженого тазу.*
2. *Класифікацію звуженого тазу.*
3. *Методи діагностики звуженого тазу.*
4. *Особливості перебігу вагітності та пологів при звуженому тазу.*
5. *Можливі ускладнення під час пологів при звуженому тазі.*
6. *Введення пологів при звуженому тазу.*

Завдання для самостійної роботи (5 год.):

1. Рідкісні форми звуження тазу.
2. Особливості біомеханізму пологів при різних формах звуження тазу

Рекомендована література:

1. Практическое акушерство с неотложными состояниями.Руководство для врачей/В.К.Лихачев/- Медицинское информационное агенство Москва,2010.
2. Клинические рекомендации. Акушерство и гинекология / Под ред. В.И. Кулакова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2005. – 512 с

ТЕМА 15. КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ (1 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3
ПАТОЛОГІЧНЕ І ОПЕРАТИВНЕ АКУШЕРСТВО. КРОВОТЕЧІ ПІД ЧАС
ВАГІТНОСТІ, В ПОЛОГАХ ТА ПІСЛЯПОЛОГОВОМУ ПЕРІОДІ.

ТЕМА 16. Патологічне акушерство. Багатоплідна вагітність. Ведення вагітності та пологів. Аномалії пологової діяльності. Передчасний розрив навколоплідних оболонок. Діагностика, лікування, акушерська тактика, ускладнення. Оперативне акушерство. Акушерський поворот. Зовнішній поворот плода на голівку (8 год)

Лекція 1. Патологічне акушерство(2 год)

Патологічне акушерство. Багатоплідна вагітність. Ведення вагітності та пологів. Аномалії пологової діяльності. Передчасний розрив навколоплідних оболонок. Діагностика, лікування, акушерська тактика, ускладнення. Оперативне акушерство. Акушерський поворот. Зовнішній поворот плода на голівку

Контрольні запитання та завдання:

1. Багатоплідна вагітність. Ведення вагітності та пологів.
2. Аномалії пологової діяльності.
3. Передчасний розрив навколоплідних оболонок. Діагностика, лікування, акушерська тактика, ускладнення.
4. Оперативне акушерство. Акушерський поворот. Зовнішній поворот плода на голівку

Практичне заняття (2 год.):

1. *Багатоплідна вагітність. Ведення вагітності та пологів.*
2. *Аномалії пологової діяльності.*
3. *Передчасний розрив навколоплідних оболонок. Діагностика, лікування, акушерська тактика, ускладнення.*
4. *Оперативне акушерство. Акушерський поворот. Зовнішній поворот плода на голівку*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Синдром фето-фетальної трансфузії
2. Ведення пологів при багатоплідді. Наказ МОЗ України № 205 від 8.04.2015 р. «Про затвердження порядку надання медичної допомоги жінкам з багатоплідною вагітністю».

Рекомендована література:

1. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010.-720 с.
2. Камінський В.В., Голяновський О.В., Ткаченко Р.О. Масивні акушерські кровотечі / Під ред. В.В. Камінського. — Київ: Тріумф, 2010. —232 с.
3. Лихачов В.К.Оперативное акушерство с фантомним курсом: Руководство для врачей.- М.:Медицинское информационное агенство, 2014.-497 с.
4. Наказ МОЗ України № 205 від 8.04.2015 р. «Про затвердження порядку надання медичної допомоги жінкам з багатоплідною вагітністю».
5. Наказ МОЗ України від 31.12.2004 №676 «Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги» (аномалії пологової діяльності).

ТЕМА 17. Екстракція плода за тазовий кінець. Вакуум-екстракція плода. Акушерські щипці. Кесарський розтин у сучасному акушерстві(14 год)

Практичне заняття (6 год.):

1. Екстракція плода за тазовий кінець. Показання, протипоказання, умови для виконання операції.
2. Вакуум-екстракція плода. Показання, протипоказання, умови для виконання операції.
3. Акушерські щипці. Показання, протипоказання, умови для виконання операції. Правила накладання акушерських щипців.
4. Кесарський розтин у сучасному акушерстві Показання, протипоказання, умови для виконання операції. Техніка та етапи виконання операції. Ускладнення для матері та плода при операції кесарів розтин.

Завдання для самостійної роботи (8 год.):

1. Зупинка кровотечі під час проведення операції кесарів розтин.
2. Ускладнення при виконанні операції кесарів розтин.
3. Ведення післяопераційного періоду після операції кесарів розтин.

Рекомендована література:

1. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010.-720 с.
2. Клінічний протокол з акушерської допомоги «Кесарів розтин» (Наказ МОЗ України № 977 від 27.12.2011).— Київ, 2012.— 16 с.
3. Чурилов А., Бутина Л. Современные аспекты кесарева сечения у беременных с инфекционным риском// 3 турботою про жінку.— 2011.— №3.— 2011. — с. 3-6 .
4. Лихачов В.К.Оперативное акушерство с фантомним курсом: Руководство для врачей.- М.:Медицинское информационное агенство, 2014.-497 с.

ТЕМА 20. Плороруйнуючі операції (ембріотомія, краніотомія)(14 год)

Практичне заняття (6 год.):

1. Класифікація плороруйнуючих операцій.
2. Умови для проведення плороруйнуючих операцій.
3. Знеболення при проведенні плороруйнуючих операцій.
4. Можливі ускладнення при проведенні плороруйнуючих операцій

Завдання для самостійної роботи (8 год.):

*Інструментарію для проведення різних видів плороруйнівних операцій.
Профілактика та лікування ускладнень, пов'язаних із проведенням плороруйнівних операцій.*

Рекомендована література:

1. Лихачов В.К.Оперативное акушерство с фантомним курсом: Руководство для врачей.- М.:Медицинское информационное агенство, 2014.-497 с.

2. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010.-720 с.

ТЕМА 21. Кровотечі під час вагітності(8 год)

Практичне заняття(4 год)

1. Сучасні погляди на етіологію та патогенез кровотеч, які виникають при вагітності та під час пологів.
2. Передлежання плаценти.
3. Передчасне відшарування нормально розміщеної плаценти.
4. Лікувальні заходи щодо боротьби з кровотечею при вагітності

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Трофобластична хвороба.
2. Кровотеча в I триместрі вагітності

Рекомендована література:

1. Лихачов В.К.Оперативное акушерство с фантомним курсом: Руководство для врачей.- М.:Медицинское информационное агенство, 2014.-497 с.
2. Наказ МОЗ України про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги № 205 від 24.03. 2014 «Акушерські кровотечі».
3. Камінський В.В., Голяновський О.В., Ткаченко Р.О. Масивні акушерські кровотечі / Під ред. В.В. Камінського. — Київ: Тріумф, 2010. —232 с.
4. Лихачев В.К. Практическое акушерство с неотложными состояниями. М.:МИА, 2007.

ТЕМА 22. Кровотечі під час пологів(8 год)

Практичне заняття(4 год)

1. Визначення поняття «акушерські кровотечі».
2. Фактори ризику кровотечі в пологах і післяпологовому періоді.
3. Причини кровотеч в III періоді пологів.
4. Патологічне прикріплення плаценти.
5. Атонічна кровотеча.
6. Лікувальні заходи щодо боротьби з кровотечею в III періоді пологів.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Переливання крові і акушерсько-гінекологічній практиці.
2. ДВЗ-синдром.
3. Геморагічний шок в акушерстві та гінекології.

Рекомендована література:

1. Лихачев В.К. Практическое акушерство с неотложными состояниями. М.:МИА, 2007.
2. Практическое акушерство с неотложными состояниями. Руководство для врачей/В.К.Лихачев/- Медицинское информационное агенство Москва, 2010.
3. Лихачов В.К.Оперативное акушерство с фантомним курсом: Руководство для врачей.- М.: Медицинское информационное агенство, 2014.-497 с.
4. Камінський В.В., Голяновський О.В., Ткаченко Р.О. Масивні акушерські кровотечі / Під ред. В.В. Камінського. — Київ: Тріумф, 2010. —232 с.
5. Наказ МОЗ України про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги № 205 від 24.03. 2014 «Акушерські кровотечі».

ТЕМА 23. Кровотечі в ранньому та пізньому післяпологовому періоді(4 год)

Практичне заняття(2 год)

1. Сучасні погляди на етіологію та патогенез кровотеч, які виникають у ранньому післяпологовому періоді.
2. Класифікація кровотеч, які виникають у ранньому післяпологовому періоді .
3. Особливості клінічної симптоматики, характер перебігу, частота ускладнень при кровотечах, які виникають у ранньому післяпологовому періоді.
4. Діагностичні можливості додаткових методів дослідження (лабораторних, інструментальних) при кровотечах.
5. Диференційна діагностика кровотеч, які виникають у ранньому і пізньому післяпологовому періодах

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Оцінк об'єму крововтрати при кровотечах у ранньому післяпологовому періоді.
2. Переливання крові і акушерсько-гінекологічній практиці.
3. ДВЗ-синдром.
4. Геморагічний шок в акушерстві та гінекології.

Рекомендована література:

6. Лихачев В.К. Практическое акушерство с неотложными состояниями. М.:МИА, 2007.
7. Практическое акушерство с неотложными состояниями. Руководство для врачей/В.К.Лихачев/- Медицинское информационное агентство Москва, 2010.
8. Лихачов В.К.Оперативное акушерство с фантомним курсом: Руководство для врачей.- М.: Медицинское информационное агентство, 2014.-497 с.
9. Камінський В.В., Голяновський О.В., Ткаченко Р.О. Масивні акушерські кровотечі / Під ред. В.В. Камінського. — Київ: Тріумф, 2010. —232 с.
10. Наказ МОЗ України про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги № 205 від 24.03. 2014 «Акушерські кровотечі».

ТЕМА 24. КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ (1 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4
ЕКСТРАГЕНІТАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ В АКУШЕРСТВІ. ГЕСТОЗИ.
ТРАВМАТИЗМ В АКУШЕРСТВІ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ. СЕПТИЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ В
АКУШЕРСТВІ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ. „ГОСТРИЙ” ЖИВИТ В АКУШЕРСТВІ І
ГІНЕКОЛОГІЇ. ШОКИ ТА ТЕРМІНАЛЬНІ СТАНИ В АКУШЕРСТВІ ТА
ГІНЕКОЛОГІЇ. ЗНЕБОЛЕННЯ В АКУШЕРСТВІ І ГІНЕКОЛОГІЇ.

ТЕМА 25. Вагітність та захворювання серцево-судинної системи/вади серця. Вагітність та захворювання органів дихання. Вагітність та захворювання органів травної системи, печінки та жовчного міхура. Вагітність та хвороби сечовивідних шляхів. Ендокринна патологія та вагітність(4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Вагітність та захворювання серцево-судинної системи/вади серця.*
2. *Вагітність та захворювання органів дихання.*
3. *Вагітність та захворювання органів травної системи, печінки та жовчного міхура.*
4. *Вагітність та хвороби сечовивідних шляхів.*
5. *Ендокринна патологія та вагітність*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Протипоказання до виношування вагітності у жінок з екстрагенітальною патологією.
Ведення вагітності у жінок з екстрагенітальною патологією в умовах жіночої консультації.

Рекомендована література

1. Наказ МОЗ України від 27.01.2011 № 42 «Про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги «Ведення вагітності та пологів у жінок з хворобами серця»
2. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010.-720 с.
3. Серов В.Н. Неотложная помощь в акушерстве и гинекологии. Краткое руководство. – М.: ГЭОТАР – Медиа, 2007. - 256 с.
4. Наказ МОЗ України від 31.12.2004 №676 «Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги» (ведення вагітних із гострим вірусним гепатитом, ведення вагітних із хронічним гепатитом, ведення вагітних із хронічним холециститом).
5. Лихачов В.К. Оперативное акушерство с фантомним курсом: Руководство для врачей.- М.: Медицинское информационное агенство, 2014.-497 с.

ТЕМА 26. Вагітність та захворювання крові. Інфекційні захворювання у матері і вагітність. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ. Вагітність та захворювання інших органів(6 год)

Лекція 1. Вагітність та захворювання крові(2 год)

Контрольні запитання та завдання:

1. Яке визначення понять «перинатальні інфекції» (ПІ), «внутрішньоутробне інфікування», «внутрішньоутробна інфекція» (ВУІ)?
2. Які фактори ризику ВУІ?
3. Яка класифікація перинатальних інфекцій?
4. Який патогенез впливу ПІ на плід?

5. Які клінічні прояви перинатальних інфекцій?
6. Які стандартні методи обстеження вагітних з високим інфекційним ризиком?
7. Які специфічні методи обстеження вагітних з високим інфекційним ризиком?
8. Які показання і терміни обстеження вагітних групи ризику ВУІ?
9. Яка тактика ведення вагітності при різних формах ПІ?
10. Який обсяг лікувальних заходів при ВУІ?
11. Які наслідки перинатального інфікування?
12. Які методи профілактики ВУІ?
13. Чому виникають токсико-септичні захворювання новонароджених?
14. Назвіть найчастіші інфекційні захворювання новонароджених.

Практичне заняття (2 год.):

1. *Фактори ризику ВУІ.*
2. *Клінічні прояви перинатальних інфекцій.*
3. *Обстеження при підозрі на перинатальні інфекції.*
4. *Результати клініко-лабораторних досліджень у разі ПІ.*
5. *Тактика ведення вагітності у разі ПІ.*
6. *Атенатальна охорона плода.*
7. *Дотестове та післятестове консультування.*
8. *Обстеження вагітних на ВІЛ.*
9. *Антиретровірусна профілактика та лікування вагітної, роділлі, породіллі та новонародженого.*
10. *Безпечні пологи, обстеження новонароджених на ВІЛ.*
11. *Безпечне вигодовування.*
12. *Турбота та соціальна підтримка після пологів породіллі, новонародженого та членів їх родин.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Оцінити фактори ризику.

Провести діагностику.

Розробити оптимальний план динамічного спостереження вагітних.

Скласти план розродження вагітної .

Рекомендована література:

1. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010.-720 с.
2. Сидорова И.С., Макаров И.О., Матвиенко Н.А., Внутриутробная инфекция. – М.: МЕДпресс-информ, 2008. – 160 с.
3. Наказ МОЗ України від 29.12.2003 № 620 «Про організацію надання акушерсько-гінекологічної та неонатологічної допомоги в Україні».
4. .Наказ МОЗ України від 27.012.2006 №906 «Про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги «Перинатальні інфекції».

ТЕМА 27. Ранні гестози: етіологія, класифікація, клініка, діагностика. Лікування, тактика ведення вагітності. Гіпертензивні розлади. Преeklampсія. Eklampсія. Преeklampсія. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика. Лікування преeklampсії. Тактика ведення вагітності та пологів. Інтенсивна терапія тяжких форм пре eklampсії та eklampсії(4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. Ранні гестози: етіологія, класифікація, клініка, діагностика. Лікування, тактика ведення вагітності.
2. Гіпертензивні розлади.
3. Преєклампсія. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика. Лікування преєклампсії.
4. Тактика ведення вагітності та пологів при преєклампсії.
5. Еклампсія.
6. Інтенсивна терапія тяжких форм преєклампсії та еклампсії

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Сучасні погляди на етіологію, патогенез преєклампсії.
2. Клініка, діагностика, лікування, акушерська тактика при HELLP-синдромі.

Рекомендована література:

1. Практическое акушерство с неотложными состояниями.Руководство для врачей/В.К.Лихачев/-Медицинское информационное агентство Москва,2010.
2. Наказ МОЗ України від 29.12.2003 № 620 «Про організацію надання акушерсько-гінекологічної та неонатологічної допомоги в Україні».
3. Наказ МОЗ України №676 від 27.12.2006. Про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги «Гіпертензивні розлади під час вагітності».

ТЕМА 28. Травматизм в акушерстві. Розриви зовнішніх статевих органів, піхви, шийки матки в пологах. Розриви матки під час вагітності та в пологах. Гематоми в акушерстві та гінекології. Травматизм при акушерських та гінекологічних операціях (3 год)

Практичне заняття (1 год.):

1. Визначення поняття пологовий травматизм.
2. Етіологія і патогенез пологового травматизму.
3. Класифікація пологового травматизму.
4. Клініка різних форм пологового травматизму.
5. Методи діагностики пологового травматизму.
6. Лікування пологового травматизму.
7. Профілактика пологового травматизму.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Ведення породіллі після пологової травми.
2. Фактори ризику виникнення пологового травматизму.

Рекомендована література:

1. Серов В.Н. Неотложная помощь в акушерстве и гинекологии. Краткое руководство. – М.: ГЭОТАР – Медиа, 2007. - 256 с.
2. Наказ МОЗ України від 29.12.2003 № 620 «Про організацію надання акушерсько-гінекологічної та неонатологічної допомоги в Україні».
3. Сенчук А.Я., Венцковский Б.М., Заболотная А.В. Безопасное материнство. Руководство для врачей/ Под ред. проф. Сенчука А.Я. — Нежин: Гидромакс, 2008. —180 с.
4. Наказ МОЗ України від 15.12.2003 № 582 «Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги» (пологовий травматизм).
5. Лихачов В.К.Оперативное акушерство с фантомным курсом: Руководство для врачей.- М.:Медицинское информационное агентство, 2014.-497 с.
6. Лихачов В.К. Практическая гинекология с неотложными состояниями: Руководство для врачей.-М.: Медицинское информационное агентство, 2013.-840 с.

ТЕМА 29. Гнійно-септичні післяпологові ускладнення. Перитоніт після кесарського розтину. Гнійно-септичні захворювання в гінекології. Лактаційний мастит(4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. Гнійно-септичні післяпологові ускладнення.
2. Перитоніт після кесарського розтину.
3. Гнійно-септичні захворювання в гінекології.
4. Лактаційний мастит Визначення поняття «післяпологова інфекція».
5. Основні принципи лікування акушерського сепсису.
6. Основні принципи лікування акушерського перитоніту.
7. Основні принципи лікування акушерських тромботичних ускладнень
8. Профілактику післяпологових інфекційних захворювань.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Фактори ризику післяпологових інфекційних захворювань
2. Профілактика післяпологових інфекційних захворювань.

Рекомендована література:

1. Лихачев В.К. Практическое акушерство и неотложные состояния. Москва, 2010г.
2. Наказ МОЗ України № 624 від 03. 11. 2008. Про внесення змін до наказів МОЗ України № 582 та № 676. – Київ, 2008. – 44 с.
3. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010.-720 с.

ТЕМА 30. Гострі порушення кровотоку в пухлинах статевих органів. Гострі кровотечі з внутрішніх статевих органів Позаматкова вагітність: етіологія, клініка, діагностика, види та техніка оперативного лікування. Апоплексія яєчника: клініка, діагностика, лікування.(4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. Гострі порушення кровотоку в пухлинах статевих органів.
2. Гострі кровотечі з внутрішніх статевих органів
3. Позаматкова вагітність: етіологія, клініка, діагностика, види та техніка оперативного лікування.
4. Апоплексія яєчника: клініка, діагностика, лікування.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Фактори ризику позаматкової вагітності
2. Відновленні репродуктивної функції після позаматкової вагітності.

Рекомендована література

1. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010.-720 с.
2. Серов В.Н. Неотложная помощь в акушерстве и гинекологии. Краткое руководство. – М.: ГЭОТАР – Медиа, 2007. - 256 с.

3. Лихачев В.К. Практическое акушерство и неотложные состояния. Москва, 2010г.
4. Макаров О.В., Ковальчук Л.В., Ганковская Л.В. и др. Невынашивание беременности, инфекции, врожденный иммунитет.-М.: Геонтар-Медиа, 2007.- 176с.

ТЕМА 31 Гострі гнійні захворювання внутрішніх статевих органів. Хірургічні захворювання, з якими треба проводити диференційну діагностику гострої гінекологічної патології. Гострий живіт в акушерстві. Вагітність та гостра хірургічна патологія. Перекрут ніжки пухлини яєчника у вагітних.(6 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. Гострі гнійні захворювання внутрішніх статевих органів.
2. Хірургічні захворювання, з якими треба проводити диференційну діагностику гострої гінекологічної патології.
3. Гострий живіт в акушерстві.
4. Вагітність та гостра хірургічна патологія.
5. Перекрут ніжки пухлини яєчника у вагітних.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Групи яких захворювань являють собою причину “гострого живота”?
2. Вагітність та гостра хірургічна патологія.

Рекомендована література

1. Абрамченко В.В., Костючек Ф.Д., Хаджиева Э.Д. Гнойно-септическая инфекция в акушерстве и гинекологии. – СПб.: СпецЛит, 2005. – 459с.
2. Наказ МОЗ України «Про затвердження стандартів та клінічних протоколів надання медичної допомоги зі спеціальності «Хірургія» № 297 від 02.04.2010.– К., 2010.– 315 с.
3. Лихачов В.К. Оперативное акушерство с фантомным курсом: Руководство для врачей.- М.: Медицинское информационное агентство, 2014.-497 с.
4. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010.-720 с.
5. Назарова І.Б. Невідкладні стани в акушерстві. Навч. посібник. - 2-е вид. - К.: Медицина, 2008. - 104 с.
6. Акушерство /Э.К. Айлмазян и др./Под ред. Э.К. Айламазяна.- М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 1200с.

ТЕМА 32 Геморагічний шок. Септичний (інфекційно-токсичний) шок. ДВЗ-синдром.(4год)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія, класифікація та патогенез геморагічного шоку
2. Критерії ступеня важкості геморагічного шоку
3. Основні принципи лікування геморагічного шоку
4. Етіологія, патогенез та класифікація розвитку септичного шоку
5. Основні принципи лікування септичного шоку

6. *Етіологія, патогенез, класифікація, ризику розвитку, діагностика та лікування ДВЗ-синдрому?*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. *Методи інфузійно-трасфузійної терапії геморагічного шоку при септичному шоці.*
2. *Фактори ризику, ступінь тяжкості розвитку септичного шоку*
3. *Антибіотикотерапія при септичному шоці*

Рекомендована література

1. Камінський В.В., Голяновський О.В., Ткаченко Р.О. Масивні акушерські кровотечі / Під ред. В.В. Камінського. — Київ: Тріумф, 2010. — 232 с.
2. Лихачев В.К. Практическое акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей. — М.: МИА, 2010. — 720 с.
3. Лихачов В.К. Оперативное акушерство с фантомным курсом: Руководство для врачей. - М.: Медицинское информационное агентство, 2014. - 497 с.
4. Лихачов В.К. Практическая гинекология с неотложными состояниями: Руководство для врачей. - М.: Медицинское информационное агентство, 2013. - 840 с.

ТЕМА 33 Тромбоемболія легеневої артерії. Ємболія навколо плодовими водами. Гемотрансфузійний шок. Анафілактичний шок(3год)

Практичне заняття (1 год.):

1. *Визначення поняття «». Історична довідка.*
2. *Етіологія, патогенез, клініка, лікування емболії навколоплідними водами.*
3. *Тромбоемболія легеневої артерії.*
4. *Гемотрансфузійний шок.*
5. *Анафілактичний шок*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. *Фактори ризику геморагічного шоку і ДВЗ-синдрому*
2. *Лікування емболії навколо плодовими водами.*

Рекомендована література

1. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей. - М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010. - 720 с.
2. Лихачов В.К. Оперативное акушерство с фантомным курсом: Руководство для врачей. - М.: Медицинское информационное агентство, 2014. - 497 с.
3. Практическое акушерство с неотложными состояниями. Руководство для врачей/В.К.Лихачев/-Медицинское информационное агентство Москва, 2010. - . - 90 с.
4. Наказ МОЗ України № 624 від 03. 11. 2008. Про внесення змін до наказів МОЗ України № 582 та № 676. – Київ, 2008. – 44 с. ..
5. Лихачов В.К. Оперативное акушерство с фантомным курсом: Руководство для врачей. - М.: Медицинское информационное агентство, 2014. - 497 с

ТЕМА 34. Знеболення в акушерстві (знеболення пологів, малих акушерських операцій, кесарева розтину тощо).(6год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Визначення поняття анестезія.*
2. *Види анестезії.*
3. *Методи знеболювання при операції кесарів розтин.*
4. *Методи знеболювання в пологах.*
5. *Методи знеболювання при малих акушерських операціях.*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Показання до знеболювання при операції кесарів розтин.

Показання до знеболювання в пологах.

Показання до знеболювання при малих акушерських операціях.

Рекомендована література

1. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010.-720 с.
2. Клінічний протокол з акушерської допомоги «Кесарів розтин» (Наказ МОЗ України № 977 від 27.12.2011).— Київ, 2012.— 16 с.
3. Стрижаков А.Н., Баев О.Р. Хирургическая техника операции кесарева сечения. — М.: Миклош, 2007. — 168 с.
4. Чурилов А., Бутина Л. Современные аспекты кесарева сечения у беременных с инфекционным риском// 3 турботою про жінку.— 2011.— №3.— 2011. — с. 3-6 .
5. Лихачов В.К.Оперативное акушерство с фантомным курсом: Руководство для врачей.- М.:Медицинское информационное агенство, 2014.-497 с.

ТЕМА 35 Знеболення в гінекології (при виконанні діагностичних операцій та абортів, лапароскопії, лапаротомії тощо).(4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Методи знеболювання при виконанні діагностичних операцій та абортів*
2. *Знеболення при лапароскопії.*
3. *Знеболення при лапаротомії.*
4. *Ведення післяопераційного періоду при проведенні діагностичних операцій в гінекології.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Проведення регіональної анестезії в акушерстві та гінекології
2. Вибір методу знеболювання при різних видах гінекологічних втручань.

Рекомендована література

6. *Гинекология: национальное руководство / Под ред. В.И. Кулакова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007. – 1072с.*
7. *Клиническая визуальная диагностика / Под ред. В.Н. Демидова, Е.П. Затикян. – М.: Триада-Х, 2004. – 437с.*
8. *Гінекологія: підручник для ВМНЗУ III-IV рівнів-В.І.Грищенко М.О., Щербига Б.М., Венцківський та ін./-Медицина,2007.*
9. *Гинекологическая диагностика и лечение // Под. общ. ред. Л.А.Суслопарова. - М.: 2006.*

ТЕМА 36 Післяопераційне знеболювання.(6 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Методи знеболювання при виконанні діагностичних операцій та абортів*
2. *Знеболення при лапароскопії.*
3. *Знеболення при лапаротомії.*
4. *Ведення післяопераційного періоду при проведенні діагностичних операцій в гінекології.*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. *Методи знеболювання при операції кесарів розтин.*
2. *Показання до знеболювання при операції кесарів розтин.*
3. *Показання до знеболювання при малих акушерських операціях.*

Рекомендована література

1. Медицина неотложных состояний / Д. М. Катерино, С. Кахан; Пер. с английского- М: МЕДпресс-информ, 2005.-330с.
2. *Дикий О.М.* Шок, термінальні стани, припинення кровообігу. – Полтава: АСМІ, 2003. – 288с.

ТЕМА 37. КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ (1 год.).

ТЕМА 38. ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ (2 год.).

МОДУЛЬ II
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
ЕНДОМЕТРІОЗ. ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ЖІНОЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ.
ГІНЕКОЛОГІЯ ДИТЯЧОГО ВІКУ. ПЕРЕДРАКОВІ ЗАХВОРЮВАННЯ ЖІНОЧИХ
РЕПРОДУКТИВНИХ ОРГАНІВ.

ТЕМА 39. Ендометріоз: етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення.
Внутрішній ендометріоз. Зовнішній ендометріоз. Екстрагенітальний ендометріоз(4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Ендометріоз: етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення.*
Внутрішній ендометріоз, етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення.
2. *Зовнішній ендометріоз, етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення..*
3. *Екстрагенітальний ендометріоз*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Додаткове обстеження при підозрі на ендометріоз.
2. Диспансерне спостереження хворої з ендометріозом.

Рекомендована література:

1. Клиническое практическое руководство «Эндометриоз: диагностика и менеджмент» Клинического практического комитета гинекологов, рассмотренное и одобренное Исполнительным советом Общества акушеров и гинекологов Канады. – К., 2010.
2. Наказ МОЗ України «Тактика ведення пацієнток із генітальним ендометріозом» №319 від 06.04.2016. – К., 2016. – 15 с.
3. Руководство «Менеджмент женщин с эндометриозом» Европейского общества по вопросам репродукции человека и эмбриологии - К., 2013. – 14 с.
4. *Татарчук Т.Ф., Захаренко Н.Ф., Тутченко Т.Н.* Новые подходы к проблемным вопросам лечения генитального эндометриоза//Альманах репродуктивного здоровья.- Киев, 2013.- С. 116-126.

ТЕМА 40. Гострі запальні захворювання жіночих статевих органів: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Нормативи надання стаціонарної допомоги(4год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Гострі запальні захворювання жіночих статевих органів: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування.*
2. *Нормативи надання стаціонарної допомоги*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

УЗД маркери запальних захворювань жіночих статевих органів.
Система медичного відбору хворих для проведення профілактичних, терапевтичних і реабілітаційних заходів на курорті.

Рекомендована література:

1. *Веропотвелян П.Н., Веропотвелян Н.П., Бондаренко А.А., Пивнев М.С.* Современные патогенетические подходы к терапии хронического эндометрита//Жіночий лікар.- 2016.- №6 (67).- С.64-67.
2. *Довлетханова Э.Р., Прилепская В.Н.* Роль хламидийной инфекции в развитии воспалительных заболеваний органов малого таза//Здоровье женщины.- 2015.- №7 (103).- С.68-72.
3. *Дуда А.К., Коцюбайло Л.П., Окружнов Н.В.* Применение противовирусного препарата нового поколения аллокин-альфа в терапии социально значимых вирусных инфекций//Актуальна інфектологія.- 2014.- №4 (5).- С.16-23.
4. *Лакатош П.В.* Папіломавірусна інфекція і патологія шийки матки: клініка, діагностика, лікування, профілактика//Жіночий лікар.- 2015.- №5 (61).- С.32-37.
5. Рекомендации по лечению заболеваний, передающихся половым путем. Центр по контролю и профилактике заболеваний США, департамент здравоохранения и социальной службы США (2015)//Репродуктивная эндокринология.- 2015.- №4 (24).- С.51-56.

ТЕМА 41. Інфекції, що передаються статевим шляхом (6 год)

Лекція 1. Інфекції, що передаються статевим шляхом (2 год)

Контрольні запитання та завдання:

1. Які сучасні методи контрацепції?
2. Які механізм дії методів контрацепції?
3. Які фактори ризику щодо виникнення ускладнень при використанні методів контрацепції?
4. Які методи діагностики ускладнень при використанні методів контрацепції у пацієнток зі ЗППШ?
5. Які показання та протипоказання для використання методів контрацепції у пацієнток зі ЗППШ?
6. Яка тактика при виникненні ускладнень при використанні методів контрацепції у пацієнток зі ЗППШ?

Практичне заняття (2 год.):

1. *Фактори ризику захворювань, що передаються статевим шляхом.*
2. *Діагностика захворювань, що передаються статевим шляхом.*
3. *Лікування захворювань, що передаються статевим шляхом.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Профілактичні заходи, щодо захворювань, які передаються статевим шляхом.
2. Лікування вагітної з внутрішньоутробним інфікуванням плода

Рекомендована література:

1. *Довлетханова Э.Р., Прилепская В.Н.* Роль хламидийной инфекции в развитии воспалительных заболеваний органов малого таза//Здоровье женщины.- 2015.- №7 (103).- С.68-72.
2. *Дуда А.К., Коцюбайло Л.П., Окружнов Н.В.* Применение противовирусного препарата нового поколения аллокин-альфа в терапии социально значимых вирусных инфекций//Актуальна інфектологія.- 2014.- №4 (5).- С.16-23.

3. *Лакатош П.В.* Папіломавірусна інфекція і патологія шийки матки: клініка, діагностика, лікування, профілактика//Жіночий лікар.- 2015.- №5 (61).- С.32-37.
4. Рекомендации по лечению заболеваний, передающихся половым путем. Центр по контролю и профилактике заболеваний США, департамент здравоохранения и социальной службы США (2015)//Репродуктивная эндокринология.- 2015.- №4 (24).- С.51-56.

ТЕМА 42. Принципи лікування хронічних запальних захворювань жіночих статевих органів (4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. Специфічні методи обстеження із хронічними запальними захворюваннями статевих органів.
2. Обсяг лікувальних заходів при запальних захворюваннях жіночих статевих органів.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Ведення жінки з хронічними запальними захворюваннями статевих органів.

Лікування вагітної, яка має хронічне запальне захворювання статевих органів.

Преконцепційна підготовка при хронічних запальних захворюваннях статевих органів.

Рекомендована література:

1. *Довлетханова Э.Р., Прилепская В.Н.* Роль хламидийной инфекции в развитии воспалительных заболеваний органов малого таза//Здоровье женщины.- 2015.- №7 (103).- С.68-72.
2. *Дуда А.К., Коцюбайло Л.П., Окружнов Н.В.* Применение противовирусного препарата нового поколения аллокин-альфа в терапии социально значимых вирусных инфекций//Актуальна інфектологія.- 2014.- №4 (5).- С.16-23.
3. *Лакатош П.В.* Папіломавірусна інфекція і патологія шийки матки: клініка, діагностика, лікування, профілактика//Жіночий лікар.- 2015.- №5 (61).- С.32-37.
4. Рекомендации по лечению заболеваний, передающихся половым путем. Центр по контролю и профилактике заболеваний США, департамент здравоохранения и социальной службы США (2015)//Репродуктивная эндокринология.- 2015.- №4 (24).- С.51-56.

ТЕМА 43. СНІД, шляхи інфікування і засоби профілактики. Попередження передачі ВІЛ від матері до дитини (4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Визначення СНІД?*
2. *Шляхи інфікування.*
3. *Засоби профілактики.*
4. *Дотестове та післятестове консультування.*
5. *Обстеження вагітних на ВІЛ.*
6. *Антиретровірусна профілактика та лікування вагітної, роділлі, породіллі та новонародженого.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Безпечні пологи, обстеження новонароджених на ВІЛ.
2. Безпечне вигодовування.
3. Турбота та соціальна підтримка після пологів породіллі, новонародженого та членів їх родин.

Рекомендована література:

1. ВІЛ-інфекція в Україні : інформ. бюл. № 41 / МОЗ України. – Київ, 2014. – 95 с.
2. Державний центр статистики МОЗ України. 2014 рік. [Електронний документ]. – Режим доступу : <http://www.moz.gov.ua> – Назва з екрану.
3. Доклад о глобальных ответных мерах на ВИЧ/СПИД [Электронный документ] / ВОЗ, ЮНИСЕФ, ЮНЭЙДС. 2012. – Режим доступа : <http://www.who.int/hiv/ru>. – Название с экрана.

ТЕМА 44. Фізіологічні особливості розвитку репродуктивної системи(6 год)

Лекція 2. Фізіологічні особливості розвитку репродуктивної системи(2 год)

Контрольні запитання та завдання:

1. Особливості репродуктивної системи в періоді внутрішньоутробного розвитку.
2. Стан репродуктивної системи в періоді дитинства .
3. Особливості гіпоталамо-гіпофізарної системи періоду статевого дозрівання.
4. Особливості періоду статевої зрілості репродуктивної системи.
5. Особливості клімактеричного періоду.

Практичне заняття (2 год.)

1. Особливості репродуктивної системи в періоді внутрішньоутробного розвитку.
2. Стан репродуктивної системи в періоді дитинства .
3. Особливості гіпоталамо-гіпофізарної системи періоду статевого дозрівання.
4. Особливості періоду статевої зрілості репродуктивної системи.
5. Особливості клімактеричного періоду.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Гормональні особливості менопаузи.
2. Естрогени, особливості синтезу та вплив на репродуктивну систему.
3. Фізіологічна роль прогестерону.
4. Андрогени, їх роль у становленні та функціонуванні репродуктивної системи.

Рекомендована література:

1. *Дубоссарская З.М., Дубоссарская Ю.А.* Репродуктивная эндокринология.– Донецк: Лира, 2008.– 416с.
2. *Лихачев В.К.* Практическая гинекология с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: МИА, 2013.- 840с.
3. *Манухин И.Б., Тумилович Л.Г., Геворкян М.А.* Гинекологическая эндокринология: Клинические лекции: руководство для врачей.- 2-е изд., испр. и доп.- М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010.- 280 с.
4. *Манушарова Р.А., Черкезова Э.И.* Руководство по гинекологической эндокринологии.- 2-е изд. – М.: МИА, 2011. – 496с

ТЕМА 45. Розлади менструальної функції у дівчат-підлітків(4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Розлади менструальної функції у дівчат-підлітків*
2. *Причини розвитку порушень менструальної функції?*
3. *Основні принципи лікування порушень менструальної функції.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Формування і функціонування статевих органів в дитячому, підлітковому та дорослому віці.
2. Анатомія і фізіологія зовнішніх та внутрішніх статевих органів.

Рекомендована література:

1. Наказ МОЗ №502 від 28-12-2002 Про затвердження тимчасових нормативів надання медичної допомоги дитячому населенню в умовах амбулаторно- поліклінічних закладів
2. Наказ МОЗ від 12 травня 2008 року N 242 Про затвердження стандартів санаторно-курортного лікування дітей з соматичною патологією
3. *Дубоссарская З.М., Дубоссарская Ю.А.* Репродуктивная эндокринология.– Донецк: Лира, 2008.– 416с.
4. *Лихачев В.К.* Практическая гинекология с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: МИА, 2013.- 840с.

ТЕМА 46. Затримка та передчасне статеве дозрівання(4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Етапи розвитку ендокринної системи.*
2. *Визначення поняття “порушення статевого розвитку”*
3. *Затримка статевого дозрівання*
4. *Передчасне статеве дозрівання*
5. *Класифікація порушень статевого дозрівання дівчат.*
6. *Причини передчасного статевого дозрівання.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. *Механізми регулювання секреції гормонів, їх біологічну дію, взаємозв'язок з іншими системами.*
2. *Номенклатуру захворювань гіпоталамо-гіпофізарної системи у дітей статевого розвитку.*

Рекомендована література:

1. *Дубоссарская З.М., Дубоссарская Ю.А. Репродуктивная эндокринология.— Донецк: Лира, 2008.— 416с.*
2. *Лихачев В.К. Практическая гинекология с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: МИА, 2013.- 840с.*
3. *Манухин И.Б., Тумилович Л.Г., Геворкян М.А. Гинекологическая эндокринология: Клинические лекции: руководство для врачей.- 2-е изд., испр. и доп.- М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010.- 280 с.*
4. *Манушарова Р.А., Черкезова Э.И. Руководство по гинекологической эндокринологии.- 2-е изд. – М.: МИА, 2011. – 496с*

ТЕМА 47. Аномалії розвитку статевих органів (6 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. *Аномалії розвитку матки*
2. *Аномалії розвитку яєчників*
3. *Аномалії розвитку інших органів статевої системи*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. *Аномалії розвитку матки Мюлерових протоків*

Рекомендована література:

1. *Клиническая визуальная диагностика / Под ред. В.Н. Демидова, Е.П. Затицян. – М.: Триада-Х, 2004. – 437с.*
2. *Гинекология: национальное руководство / Под ред. В.И. Кулакова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007. – 1072с.*
3. *Кулаков В.И. Акушерство и гинекология.— М.: ГЭОТАР-Медиа, 2005. – 512с.*
4. *Лихачев В.К. Практическая гинекология с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: МИА, 2013.- 840с.*

ТЕМА 48. Запальні захворювання статевих органів у дівчат-підлітків(6 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. *Запальні захворювання різних відділів статевого апарату у дівчат-підлітків.*
2. *УЗД маркери запальних захворювань статевих органів у дівчат-підлітків в.*
3. *Особливості лікування запальних захворювань різних відділів статевого апарату у дівчат-підлітків.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. *Специфічні методи обстеження із запальними захворюваннями статевих органів.*
2. *Обсяг лікувальних заходів при запальних захворюваннях у дівчат- підлітків.*

Рекомендована література:

1. Клиническая визуальная диагностика / Под ред. В.Н. Демидова, Е.П. Затилян. – М.: Триада-Х, 2004. – 437с.
2. Гинекология: национальное руководство / Под ред. В.И. Кулакова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007. – 1072с.
3. Кулаков В.И. Акушерство и гинекология.– М.: ГЭОТАР-Медиа, 2005. – 512с.
4. Лихачев В.К. Практическая гинекология с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: МИА, 2013.- 840с.

ТЕМА 49. Статеве виховання та особливості контрацепції у підлітків(8 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. *Принципи вибору контрацепції у підлітків.*
2. *Причини небажання неповнолітніх використовувати засоби попередження вагітності.*
3. *Вимоги, які висуваються до засобів контрацепції, що використовуються підлітками*
4. *Методи посткоїтальної контрацепції.*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Небажані і побічні ефекти різних методів контрацепції.
2. Рекомендації по ліквідації небажаних ефектів контрацепції.

Рекомендована література:

1. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 21 січня 2014 року № 59 про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Планування сім'ї»

ТЕМА 50. Передракові захворювання зовнішніх статевих органів. Передракові захворювання шийки матки. Гіперпластичні процеси ендометрію (10 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. *Класифікація передракових станів зовнішніх статевих органів.*
2. *Передракові захворювання шийки матки.*
3. *Гіперпластичні процеси ендометрію*

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Фактори ризику розвитку фонових та передракових захворювань жіночих статевих органів.
Диспансеризація жінок при фонових та передракових захворювань жіночих статевих органів .

Рекомендована література:

1. Татарчук Т.Ф., Калугина Л.В., Тутченко Т.Н. Гиперпластические процессы

эндометрия: что нового?// Репродуктивная эндокринология. – 2015.– №5 (25). – С. 7–12.

2. Кузьмина И.Ю. Этиопатогенетические подходы к терапии гиперплазии эндометрия//Международный медицинский журнал.- 2012.- №1.
3. Волошина Н.Н., Пащенко С.Н., Щуров Н.Ф. и др. Негормональная терапия пролиферативных процессов грудной железы и эндометрия//Здоровье женщины.- 2013.- №1 (77).

ТЕМА 51. Доброякісні пухлини яєчників. Лейоміома матки (10 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. Класифікація доброякісних пухлин яєчників.
2. Патогенез доброякісних пухлин яєчників.
3. Методи діагностики та лікування доброякісних станів яєчників
4. Класифікація лейоміом матки
5. Патогенез лейоміом.
6. Діагностика та лікування лейоміом.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

1. Етіологію доброякісних пухлин яєчників.
2. Реабілітація хворих в післяопераційний період

Рекомендована література:

1. Дикке Г. Современные тренды в диагностике и консервативном органосохраняющем лечении лейомиомы матки//З турботою про жінку.- 2014.- №1 (49).- С.48-50.
2. Татарчук Т.Ф., Косей Н.В. Лейомиома матки. Современные принципы лечения // Дайджест професійної медичної інформації «Зростай, малюк». – 2009. – № 22–23. – С. 1–24.
3. Клинические практические рекомендации Общества акушеров и гинекологов Канады «Ведение лейомиомы матки».- К., 2015. -20 с.

ТЕМА 52. Дисгормональні захворювання молочних залоз. Трофобластична хвороба (7 год)

Практичне заняття (3 год.):

1. Етіопатогенез, класифікація, діагностика, клініка та лікування дисгормональних захворювань молочних залоз?
2. Трофобластична хвороба

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Дисгормональні дисплазії або рак молочної залози: диференційована діагностика.
2. Методи оперативного лікування раку молочної залози.

Рекомендована література:

1. Волошина Н.Н., Пащенко С.Н., Щуров Н.Ф. и др. Негормональная терапия пролиферативных процессов грудной железы и эндометрия//Здоровье женщины.- 2013.- №1 (77).

2. *Жук С.И.* Доброякісні дисплазії молочних залоз: огляд останніх досліджень//Жіночий лікар – 2016. - №6 (67).- С.34-38.
3. *Макацария А.Д., Червенак Ф.А., Бицадзе В.О.* Трофобластическая болезнь/Беременность высокого риска.- М: МИА, 2015.- С.560-565.
4. *Цип Наталия.* Пузырный занос. Современный взгляд на проблему//З турботою про жінку.- 2013.- №6 (45).- С.28-31.

ТЕМА 53. КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ (1 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ПЛАНУВАННЯ СІМ'Ї. НЕПЛІДНІСТЬ. РЕПРОДУКТИВНА ЕНДОКРИНОЛОГІЯ.

ТЕМА 54. Аномальні маткові кровотечі. Гіпоменструальний синдром, аменорея. Нейроендокринна регуляція репродуктивної функції (6 год)

Лекція 1. Аномальні маткові кровотечі (2 год)

Контрольні запитання та завдання:

1. Класифікація порушень менструальної функції жінки.
2. Термінологія та класифікація АМК.
3. Лікування хворих з аномальними матковими кровотечами у різному віці.
4. Фактори ризику щодо виникнення аменореї та АМК.
5. Клініку аменореї та АМК в різних вікових періодах .
6. Ускладнення аменореї та АМК.
7. Методи діагностики аменореї та АМК.
8. Методи оцінки ступеня тяжкості аменореї та АМК.
9. Методи лікування різних форм аменореї та АМК.

Практичне заняття (2 год.):

1. Нейроендокринна регуляція репродуктивної функції
2. Аномальні маткові кровотечі.
3. Гіпоменструальний синдром
4. Аменорея.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Методи лікування аменореї та АМК в залежності від віку жінки та її репродуктивних планів.

Рекомендована література:

1. Григоренко А.Н., Астахова Е.В. Смена парадигм: возможности применения монофазных комбинированных оральных контрацептивов при аномальных маточных кровотечениях и гиперплазии эндометрия//Жіночий лікар.- 2016.- №6 (67).- С.46-57 Клиническое практическое руководство Международной федерации гинекологов и акушеров (FIGO), Общества акушеров и гинекологов Канады (SOGC) «Аномальные маточные кровотечения у женщин в пременопаузе»//Альманах репродуктивного здоровья.- Киев, 2013.- С.78-106.
2. Мілевська Н.В. Аменорея у дівчат-підлітків: причини, діагностика//Жіночий лікар.- 2017.- №1 (69).- С.60-63.
3. Наказ МОЗ України «Аномальні маткові кровотечі» №353 від 13.04.2016. – К., 2016. – 15 с.
4. Національний консенсус щодо ведення пацієнок із аномальними матковими кровотечами/Запорожан В.М., Татарчук Т.Ф., Бер А. та ін.//Альманах репродуктивного здоров'я – 2015. – С. 18-25.
5. Рациональная диагностика та лікування ендокринних захворювань у дітей та підлітків / За ред. М.Д. Тронька та О.В. Большовой. – К.: Доктор-Медіа, 2008. – 380с.

ТЕМА 55. Пубертатні маткові кровотечі: клініка, діагностика, лікування (6 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Визначення аномальні маткові кровотечі пубертатного періоду.*
2. *Психологічні особливості пацієнтки при аномальних маткових кровотечах пубертатного періоду.*
3. *Профілактика та лікування аномальних маткових кровотеч пубертатного періоду*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Стандартизований підхід до опитування пацієнтки.
2. Алгоритм протирецидивної терапії при аномальних маткових кровотечах пубертатного періоду.

Рекомендована література:

1. Григоренко А.Н., Астахова Е.В. Смена парадигм: возможности применения монофазных комбинированных оральных контрацептивов при аномальных маточных кровотечениях и гиперплазии эндометрия//Жіночий лікар.- 2016.- №6 (67).- С.46-57 Клиническое практическое руководство Международной федерации гинекологов и акушеров (FIGO), Общества акушеров и гинекологов Канады (SOGC) «Аномальные маточные кровотечения у женщин в пременопаузе»//Альманах репродуктивного здоровья.- Киев, 2013.- С.78-106.
2. Мілевська Н.В. Аменорея у дівчат-підлітків: причини, діагностика//Жіночий лікар.- 2017.- №1 (69).- С.60-63.
3. Наказ МОЗ України «Аномальні маткові кровотечі» №353 від 13.04.2016. – К., 2016. – 15 с.
4. Національний консенсус щодо ведення пацієнток із аномальними матковими кровотечами/Запорожан В.М., Татарчук Т.Ф., Бер А. та ін.//Альманах репродуктивного здоров'я – 2015. – С. 18-25.
5. Рациональна діагностика та лікування ендокринних захворювань у дітей та підлітків / За ред. М.Д. Тронька та О.В. Большовой. – К.: Доктор-Медіа, 2008. – 380с.

ТЕМА 56. Аномальні маткові кровотечі у жінок репродуктивного віку : етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування (4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Етіопатогенез.*
2. *Клінічна картина.*
3. *Діагностика.*
4. *Дифодіагностика.*
5. *Лікування.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Консервативні методи лікування аменорей у жінок репродуктивного віку.
2. Схеми гормонального гомеостазу у жінок репродуктивного віку

Рекомендована література:

1. Григоренко А.Н., Астахова Е.В. Смена парадигм: возможности применения монофазных комбинированных оральных контрацептивов при аномальных маточных кровотечениях и гиперплазии эндометрия//Жіночий лікар.- 2016.- №6 (67).- С.46-57 Клиническое практическое руководство Международной федерации гинекологов и акушеров (FIGO), Общества акушеров и гинекологов Канады (SOGC) «Аномальные маточные

- кровотечення у жінок в перименопаузі»//Альманах репродуктивного здоров'я.- Київ, 2013.- С.78-106.
2. Наказ МОЗ України «Аномальні маткові кровотечі» №353 від 13.04.2016. – К., 2016. – 15 с.
 3. Національний консенсус щодо ведення пацієнок із аномальними матковими кровотечами/Запорожан В.М., Татарчук Т.Ф., Бер А. та ін.//Альманах репродуктивного здоров'я – 2015. – С. 18-25.

ТЕМА 57. Аномальні маткові кровотечі в перименопаузальному періоді: причини, діагностика, лікування (4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Причини АМК в перименопаузальному періоді.*
2. *Діагностика АМК в перименопаузальному періоді.*
3. *Лікування АМК в перименопаузальному періоді.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Показання до госпіталізації при АМК в перименопаузальному періоді.
2. Консервативні методи лікування АМК в перименопаузальному періоді.
3. Схеми гормонального гемостазу в перименопаузальному періоді

Рекомендована література:

1. *Григоренко А.Н., Астахова Е.В.* Смена парадигм: возможности применения монофазных комбинированных оральных контрацептивов при аномальных маточных кровотечениях и гиперплазии эндометрия//Жіночий лікар.- 2016.- №6 (67).- С.46-57 Клиническое практическое руководство Международной федерации гинекологов и акушеров (FIGO), Общества акушеров и гинекологов Канады (SOGC) «Аномальные маточные кровотечения у женщин в перименопаузе»//Альманах репродуктивного здоров'я.- Київ, 2013.- С.78-106.
2. Наказ МОЗ України «Аномальні маткові кровотечі» №353 від 13.04.2016. – К., 2016. – 15 с.
3. Національний консенсус щодо ведення пацієнок із аномальними матковими кровотечами/Запорожан В.М., Татарчук Т.Ф., Бер А. та ін.//Альманах репродуктивного здоров'я – 2015. – С. 18-25.

ТЕМА 58. Нейроендокринні синдроми (5 год)

Практичне заняття (3 год.):

1. *Передменструальний синдром*
2. *Склерополікістоз яєчників*
3. *Клімактеричний синдром*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Нейроендокринна регуляція репродуктивної системи в різні вікові періоди жінки
2. Консервативні методи лікування нейроендокринних синдромів в залежності від віку жінки, репродуктивних планів.

Рекомендована література:

1. *Гилязутдинов И.А., Гилязутдинова З.Ш.* Нейроэндокринная патология в гинекологии и акушерстве. – М.: МЕДпресс-информ, 2006. – 416с.
2. Клиническое практическое руководство Общества эндокринологов США «Диагностика и лечение синдрома поликистозных яичников»/ R.Legro, S.Arslanian et al.- К., 2014.- 6 с.
3. Національний консенсус щодо ведення пацієнок із гіперандрогенією/ Камінський В.В., Татарчук Т.Ф., Дубоссарська Ю.О. та ін. – К., 2016. – 15 с.
4. *Conwey G., Dewailly D., Diamanti-Kandarakis E. et al.* Официальное заявление Европейского общества эндокринологии «Синдром поликистозных яичников»//European Journal of Endocrinology/-2014.- №171.- P. 1-29.

ТЕМА 59. Передменструальный синдром (4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Передменструальный синдром: методи діагностики та лікування*
2. *Гормональна терапія при передменструальному синдромі*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Диференційна діагностика перед менструального синдрому.

Рекомендована література:

1. Лихачов В.К. Гормональная диагностика в практике акушера-гинекологаб руководство для врачей/В.К.Лихачевю –Киев, 2012. _154 с.
2. Лихачов В.К. Практическая гинекология с неотложными состояниями: Руководство для врачей / В.К.Лихачов.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2013.- 840 с.
3. Наказ МОЗ України № 676 від 31.12.2004 р. «Про затвердження клінічних протоколів з акушерської і гінекологічної допомоги».(Передменструальный синдром).

ТЕМА 60. Клімактеричний (менопаузальний) синдром (6 год)

Лекція 2. Клімактеричний (менопаузальний) синдром (2год)

Контрольні запитання та завдання:

1. Що таке клімактеричний синдром?
2. Як виникає кровотеча при КС?
3. Як виникає клімактеричний остеопороз?
4. Які урогенітальні розлади при КС?
5. Яке лікування КС.
6. Що таке вазомоторні клімактеричні розлади?

Практичне заняття (2 год.):

1. *Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, прогноз при клімактеричному синдромі.*
2. *Нормальний перебіг клімактеричного періоду.*
3. *Патологічний клімакс.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Профілактика екстрагенітальної патології в клімактеричному періоді.

Рекомендована література:

1. Клиническое практическое руководство Общества эндокринологов США «Лечение симптомов менопаузы»/Stuenkel C.A., Davis S.R., Gompel A.// Альманах репродуктивного здоровья.- Киев, 2015.- С.108-120.
2. Національний консенсус щодо ведення пацієнок у клімактерії/Тобі де Вільерс, Татарчук Т.Ф. – К., 2016. – 19 с.
3. *Радзинский В.Е. и др. Современный подход к лечению и профилактике последствий хирургической менопаузы // Здоровье женщины. – 2009. – № 7 (43).*

ТЕМА 61 Синдром полікістозних яєчників(4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Етіологія і патогенез полікістозних яєчників.*
2. *Класифікація полікістозу яєчників. .*
3. *Клініка, діагностика, лікування полікістозу яєчників.*
4. *Механізми полікістозу яєчників.*
5. *Особливості клінічного перебігу полікістозу яєчників.*
6. *Лікування полікістозу яєчників.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Показання та протипоказання до оперативного втручання.
2. Ускладнення, які можуть виникнути при полікістозі яєчників.

Рекомендована література

1. *Conwey G., Dewailly D., Diamanti-Kandarakis E. et al. Официальное заявление Европейского общества эндокринологии «Синдром поликистозных яичников»//European Journal of Endocrinology/-2014.- №171.- P. 1-29.*
2. Національний консенсус щодо ведення пацієнок із гіперандрогенією/ Камінський В.В., Татарчук Т.Ф., Дубоссарська Ю.О. та ін. – К., 2016. – 15 с.

ТЕМА 62 Синдроми Шихана, Сімонса.(4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Етіологія, патогенез синдрому Шихана.*
2. *Клініка, діагностика, лікування синдрому Шихана.*
1. *Етіологія, патогенез синдрому Сімонса.*
2. *Клініка, діагностика, лікування синдрому Сімонса.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Фактори ризику синдрому Шихана та Сімонса.

Рекомендована література

1. Лихачов В.К. Гормональная диагностика в практике акушера-гинеколога :Руководство для врачей. –Киев, 2012. _154 с.
2. Гинекологическая диагностика и лечение // Под. общ. ред. Л.А.Суслопарова. - М.: 2006.
3. Дубоссарская З.М., Дубоссарская Ю.А. Репродуктивная эндокринология.– Донецк: Лира, 2008.– 416с.

ТЕМА 63 Гіперпролактинемія(4 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Визначення поняття гіперпролактинемії;*
2. *Етіологія, патогенез,діагностика, особливості клінічного перебігу та лікування гіперпролактинемії.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Фізіологічні механізми дії пролактину
2. Роль гіперпролактинемії в порушенні репродуктивних функцій

Рекомендована література

1. Булавенко О.В. Стресс-индуцированная гиперпролактинемия//З турботою про жінку.- 2012.- №6 (36).- С.48-50.
2. Ефименко О.А. Современный взгляд на проблему гиперпролактинемии//Здоров'я України.- березень 2012.- С.50-52.
3. Ефименко О.А. Гиперпролактинемия – симптом, синдром, диагноз//Здоров'я України.- жовтень 2012.- С.8-10.
4. Татарчук Т.Ф., Тутченко Т.Н. Коррекция гиперпролактинемии в комплексном лечении гиперплазии эндометрия//Репродуктивная эндокринология.- 2013.- №2 (10).
5. Breckwold M. et al. A new treatment option for hyperprolactinaemic disorders/XI Annual Meeting of the European Sosaety of Human Reproduction end Embryology/- 1995/- June 30/- Hamburg/- 24 p.

ТЕМА 64 Планування сім'ї.(6 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Принципи вибору метода контрацепції*
2. *Обстеження перед вибором метода контрацепції*
3. *Методи оцінки ефективності контрацепції*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

1. Особливості післяпологової контрацепції
2. Особливості післяабортної контрацепції

Рекомендована література

1. Наказ МОЗ України №539 від 4.08.2006р. "Про організацію діяльності служби планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я в Україні".
2. Наказ МОЗ України № 417 від 15.07.2011 «Методичні рекомендації щодо організації надання амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги».

ТЕМА 65 Охорона репродуктивного здоров'я жінки.(6 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. *Фактори, що впливають на репродуктивне здоров'я жінки*
2. *Профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом*
3. *Профілактика дисгормональних розладів*
4. *Основи контрацепції*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Основні показники репродуктивного здоров'я нації

Рекомендована література

1. Манушарова Р.А., Черкезова Э.И. Гинекологическая эндокринология. – М.: МИА, 2008. – 280с.
2. Наказ МОЗ України від 29.12.2003 № 620 «Про організацію надання акушерсько-гінекологічної та неонатологічної допомоги в Україні».
3. Гінекологія: підручник для ВМНЗУ III-IV рівнів.-В.І.Грищенко М.О., Щербига Б.М., Венцківський та ін./-Медицина,2007.
4. Лихачов В.К. Практическая гинекология с неотложными состояниями: Руководство для врачей.-М.: Медицинское информационное агентство, 2013.-840 с.

ТЕМА 66 Протизаплідні засоби: класифікація, механізм дії, ефективність, індивідуальний підбір.(8 год)

Лекція 1. «Протизаплідні засоби: класифікація, механізм дії, ефективність, індивідуальний підбір».(2 год)

Поняття «планування сім'ї». Принципи вибору метода контрацепції, методи оцінки ефективності контрацепції, класифікація протизаплідних засобів, їх механізм дії, ефективність, індивідуальний підхід до вибору протизаплідного засобу.

Контрольні запитання та завдання:

1. *Яке обстеження перед вибором метода контрацепції?*
2. *Які правила прийому, протипоказання, побічні ефекти застосування комбінованих вагінальних кілець?*
3. *Яка класифікація бар'єрних методів контрацепції?*
4. *Які особливості лактаційної аменореї як метода контрацепції?*
5. *Які особливості застосування природних методів планування сім'ї?*
6. *Які особливості післяпологової контрацепції?*
7. *Які особливості післяабортної контрацепції?*

Практичне заняття (2 год.):

1. *Поняття «планування сім'ї».*
2. *Принципи вибору метода контрацепції, методи оцінки ефективності контрацепції.*
3. *Класифікація протизаплідних засобів, їх механізм дії, ефективність.*
4. *Індивідуальний підхід до вибору протизаплідного засобу.*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Методи контрацепції у пацієнток з соматичними захворюваннями.

Рекомендована література

1. *Гойда Н.Г., Грищенко О.В., Квашенко В.П. та ін. Планування сім'ї. Навчально-методичний посібник.- Київ, 2016.- 444с.*
2. *Керівництво ВООЗ «Медичні критерії прийнятності застосування методів контрацепції». П'яте видання//Жіночий лікар.- 2016.- №6 (68).- С.74-82.*
3. *Наказ МОЗ України «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги з питань планування сім'ї» №59 від 21.01.2014. – 271с.*
4. *Black A., Mirosh M., Weir E. et al. Руководство по применению гормональной контрацепции непрерывного и продленного действия // J. Obst. And Gynecol. Canada. – 2007. – Vol. 29. – № 7.*

ТЕМА 67 Гормональна контрацепція: індивідуальний підхід у виборі препарату, диспансерний нагляд за жінкою. (8 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. *Класифікація оральних контрацептивів*
2. *Правила прийому, протипоказання, побічні ефекти оральних контрацептивів*
3. *Індивідуальний підхід до вибору оральних контрацептивів.*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Особливості вибору оральних контрацептивів у пацієнток з соматичними захворюваннями.

Рекомендована література

5. *Гойда Н.Г., Грищенко О.В., Квашенко В.П. та ін. Планування сім'ї. Навчально-методичний посібник.- Київ, 2016.- 444с.*
6. *Керівництво ВООЗ «Медичні критерії прийнятності застосування методів контрацепції». П'яте видання//Жіночий лікар.- 2016.- №6 (68).- С.74-82.*
7. *Наказ МОЗ України «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги з питань планування сім'ї» №59 від 21.01.2014. – 271с.*
8. *Black A., Mirosh M., Weir E. et al. Руководство по применению гормональной контрацепции непрерывного и продленного действия // J. Obst. And Gynecol. Canada. – 2007. – Vol. 29. – № 7.*

Тема 68 Внутрішньоматкова контрацепція: показання, алгоритм ведення жінок-носіїв ВМК.(8 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. *Правила застосування, протипоказання, побічні ефекти внутрішньоматкової контрацепції (ВМК)*
2. *Обстеження перед введенням внутрішньо маткового контрацептива?*
3. *Критерії прийнятності внутрішньо маткової контрацепції.*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Особливості застосування внутрішньо маткової контрацепції в клімактеричному періоді.
2. Особливості застосування гормонвміщуючої внутрішньо маткової системи.

Рекомендована література

9. *Гойда Н.Г., Грищенко О.В., Кващенко В.П. та ін. Планування сім'ї. Навчально-методичний посібник.- Київ, 2016.- 444с.*
10. Керівництво ВООЗ «Медичні критерії прийнятності застосування методів контрацепції». П'яте видання//Жіночий лікар.- 2016.- №6 (68).- С.74-82.
11. Наказ МОЗ України «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги з питань планування сім'ї» №59 від 21.01.2014. – 271с.
12. *Black A., Mirosh M., Weir E. et al. Руководство по применению гормональной контрацепции непрерывного и продленного действия // J. Obst. And Gynecol. Canada. – 2007. – Vol. 29. – № 7.*

Тема 69 Методи невідкладної контрацепції(8 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. *Правила прийому, протипоказання, побічні ефекти застосування невідкладної контрацепції*
2. *Особливості невідкладної контрацепції в різні вікові періоди.*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Особливості невідкладної контрацепції у пацієнток з соматичними захворюваннями.

Рекомендована література

1. *Гойда Н.Г., Грищенко О.В., Кващенко В.П. та ін. Планування сім'ї. Навчально-методичний посібник.- Київ, 2016.- 444с.*
2. Керівництво ВООЗ «Медичні критерії прийнятності застосування методів контрацепції». П'яте видання//Жіночий лікар.- 2016.- №6 (68).- С.74-82.
3. Наказ МОЗ України «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги з питань планування сім'ї» №59 від 21.01.2014. – 271с.
4. *Black A., Mirosh M., Weir E. et al. Руководство по применению гормональной контрацепции непрерывного и продленного действия // J. Obst. And Gynecol. Canada. – 2007. – Vol. 29. – № 7.*

Тема 70 Вибір методів контрацепції для жінок з медичними проблемами.(8 год)

Практичне заняття (4 год.):

1. *Особливості контрацепції у пацієнток з серцево-судинними захворюваннями.*
2. *Особливості контрацепції у пацієнток з захворюваннями крові.*
3. *Особливості контрацепції у пацієнток з захворюваннями печінки та шлунково-кишкового тракту.*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Критерії прийнятності контрацепції у пацієнток бронхіальною астмою.

Рекомендована література

13. *Гойда Н.Г., Грищенко О.В., Квашенко В.П. та ін. Планування сім'ї. Навчально-методичний посібник.- Київ, 2016.- 444с.*
14. *Керівництво ВООЗ «Медичні критерії прийнятності застосування методів контрацепції». П'яте видання//Жіночий лікар.- 2016.- №6 (68).- С.74-82.*
15. *Наказ МОЗ України «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги з питань планування сім'ї» №59 від 21.01.2014. – 271с.*
16. *Black A., Mirosh M., Weir E. et al. Руководство по применению гормональной контрацепции непрерывного и продленного действия // J. Obst. And Gynecol. Canada. – 2007. – Vol. 29. – № 7.*

Тема 71 Штучне переривання вагітності на ранніх та пізніх термінах(6год).

Практичне заняття (4 год.):

1. *Показання та протипоказання для штучного переривання вагітності*
2. *Методи переривання вагітності на ранніх термінах*
3. *Умови та методи переривання вагітності в пізніх термінах*
4. *Догляд за хворими після переривання вагітності*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Методи знеболювання використовують при виконанні штучного аборту?

Рекомендована література

1. *Клиническая визуальная диагностика / Под ред. В.Н. Демидова, Е.П. Затикян. – М.: Триада-Х, 2004. – 437с.*
2. *Наказ МОЗ України «Комплексна медична допомога під час небажаної вагітності» № 1177 від 31.12.2010. – К., 2011. – 36с.*
3. *Постанова Кабінету Міністрів України №144 від 15.02.2006 «Про реалізацію статті 281 Цивільного кодексу України.- Київ, 2006.- 12с.*
4. *Лихачев В.К. Оперативное акушерство с фантомным курсом: Руководство для врачей/В.К.Лихачев.- М.: МИА, 2014.- 496 с.*

Тема 72. КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ (1 год.).

Тема 73. ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ (2 год.).

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ (МОДУЛЬ 1)

1. Клінічна анатомія внутрішніх статевих органів жінок.
2. Планування сім'ї. Охорона репродуктивного здоров'я жінки (Наказ МОЗ України № 59 від 21.01.14 р. «Планування сім'ї. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах»).
3. Робота акушера-гінеколога по профілактиці абортів. Протизаплідні засоби: класифікація, механізм дії, ефективність, індивідуальний підбір (Наказ МОЗ України № 1177 від 31.12.2010 р. «Клінічний протокол «Комплексна медична допомога під час небажаної вагітності»).
4. Гормональна контрацепція: індивідуальний підхід у виборі препарату, диспансерний нагляд за жінкою. Алгоритм призначення КОК (Наказ МОЗ України № 59 від 21.01.14 р. «Планування сім'ї. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах»).
5. Внутрішньоматкова контрацепція: показання, алгоритм ведення жінок-носіїв ВМК (Наказ МОЗ України № 59 від 21.01.14 р. «Планування сім'ї. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах»).
6. Штучне переривання вагітності малих термінів (Наказ МОЗ України № 1177 від 31.12.2010 р. «Клінічний протокол «Комплексна медична допомога під час небажаної вагітності»).
7. Медичний аборт. Показання та порядок штучного переривання вагітності в пізніх термінах (Наказ МОЗ України № 1177 від 31.12.2010 р. «Клінічний протокол «Комплексна медична допомога під час небажаної вагітності»).
8. Вплив шкідливих факторів і захворювань матері на плід і новонародженого.
9. Сучасні методи обстеження в акушерстві (КТГ, УЗД, доплерометрія).
10. Медико-генетичне консультування в акушерстві і гінекології, показання до направлення вагітної до МГК (Наказ МОЗ України № 417 від 15.07.2011 р.).
11. Пренатальна діагностика аномалій розвитку плода, принципи ведення вагітності при цьому.
12. Перинатальна смертність: визначення поняття, причини, рівні, методика обчислення.
13. Діагностика ранніх термінів вагітності: клінічні, гормональні, імунологічні методи, роль ультразвукового дослідження.
14. Фізіологічні зміни в організмі жінки при вагітності.
15. Клінічний перебіг і ведення вагітності по триместрах (Наказ МОЗ України № 417 від 15.07.2011 р.).
16. Жіночий таз в акушерському відношенні. Плід як об'єкт пологів.
17. Фізіологія швидкої функції матки в пологах.
18. Організація диспансерного нагляду за вагітними в жіночій консультації (Наказ МОЗ України № 417 від 15.07.2011 р.).
19. Санітарно-епідеміологічний режим акушерського стаціонару. Профілактика внутрішньолікарняної інфекції (Наказ МОЗ України № 234 від 10.05.2007 р.).
20. Організація роботи акушерського стаціонару, протиепідемічний режим (Наказ МОЗ № 234 10.05.2007 р.).
21. Протокол ведення нормальних пологів. Партограма (Наказ МОЗ України №624 від 03.11.2008 р.).
22. Визначення критеріїв живонародженості і доношеності плода (Наказ МОЗ України №179).
23. Перебіг та ведення нормального післяпологового періоду.
24. Затримка розвитку плода (Наказ МОЗ України № 782).
25. Сумісне перебування породіллі і новонародженого в пологовому стаціонарі (Наказ МОЗ України № 152).
26. Принципи грудного вигодовування дитини (Наказ МОЗ України № 152).
27. Показання для скерування вагітних на III рівень надання перинатальної допомоги, оформлення документації та особливості транспортування. Наказ МОЗ України №726 від

- 31.10.2011 р. «Про вдосконалення організації надання медичної допомоги матерям та новонародженим у перинатальних центрах».
28. Багатоплідна вагітність: етіологія, діагностика, ведення вагітності і пологів (Наказ МОЗ України №205 від 8.04.2015 р. «Про затвердження порядку надання медичної допомоги жінкам з багатоплідною вагітністю»).
 29. Неправильні положення плода: причини, діагностика, ведення вагітності і пологів.
 30. Розгинальні передлежання плода: патогенез, особливості біомеханізму пологів. Перебіг і ведення пологів при розгинальних передлежаннях плода.
 31. Тазові передлежання плода: класифікація, діагностика, методи дородових виправлень тазових передлежань (Наказ МОЗ України № 899 від 27.12.2006 р.).
 32. Тазові передлежання плода: класифікація, біомеханізм пологів, особливості ведення вагітності і пологів (Наказ МОЗ України № 899 від 27.12.2006 р.).
 33. Анатомічно звужений та клінічно вузький таз: класифікація, ступені звуження. Біомеханізм пологів при загальнорівномірнозвуженому тазі. Ведення пологів при основних формах звужених тазів (Наказ МОЗ України № 782).
 34. Плацентарна недостатність (дисфункція плаценти): види, причини, клініка, діагностика, лікування.
 35. Дистрес плода при вагітності та під час пологів: причини, класифікація, діагностика, лікування (Наказ МОЗ України № 900 від 27.12.2006 р.).
 36. Передчасний розрив плодових оболонок. Діагностика, тактика ведення (Наказ МОЗ України № 782).
 37. Невиношування вагітності: етіологія, класифікація, клініка, ведення передчасних пологів (Наказ МОЗ України № 624 від 03.11.2002008 р.).
 38. Самовільне переривання вагітності в I триместрі: причини, діагностика, лікування. Клінічний протокол ведення хворих (Наказ МОЗ України №624 від 03.11.2008 р.).
 39. Істміко-цервікальна недостатність: етіологія, клініка, діагностика, лікування (Наказ МОЗ України №624 від 03.11.2008 р.).
 40. Передчасні пологи: причини, діагностика, алгоритм ведення (Накази МОЗ України №624 від 03.11.2008 р.).
 41. Переношування вагітності і її вплив на плід і новонародженого. Контроль за готовністю організму вагітної до пологів, методи родозбудження (Наказ МОЗ України №901 від 27.12.2006 р.).
 42. Ізоімунні відносини матері і плода. Конфлікт за Rh-фактором і системою АВО (Наказ України МОЗ № 676).
 43. Гіпертензивні розлади у вагітних: патогенез, клініка, діагностика, лікування, тактика ведення (Наказ МОЗ України № 676).
 44. Преєклампсія: етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування в залежності від ступеню тяжкості (Наказ МОЗ України № 676).
 45. Преєклампсія важкого ступеня з мозковою симптоматикою, еклампсія: клініка, діагностика, лікування (Наказ МОЗ України № 676).
 46. Анемія вагітних: причини, вплив на плід, діагностика, лікування (Наказ МОЗ України № 709 від 2.11.2015 р. «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при залізодефіцитній анемії»).
 47. Захворювання серцево-судинної системи і вагітність (Наказ МОЗ України № 42 від 27.01.2011 р.).
 48. Цукровий діабет і вагітність. Клінічний протокол ведення вагітних з передгестаційним цукровим діабетом (Наказ МОЗ України № 582).
 49. Пієлонефрит вагітних: причини, діагностика, лікування, ведення вагітності і пологів.

50. Аномалії пологової діяльності: класифікація, клініка, діагностика, лікування дискоординованої пологової діяльності (Наказ МОЗ України № 676).
51. Слабкість пологової діяльності: етіологія, клініка, діагностика, лікування (Наказ МОЗ України № 676).
52. Травматизм в пологах: класифікація, причини, діагностика, лікування. Клінічні протоколи ведення хворих (Наказ МОЗ України № 582).
53. Розриви матки: причини, класифікація, клініка, діагностика, лікування (Наказ МОЗ України № 582).
54. Передлежання плаценти: класифікація, клініка, діагностика, ведення вагітності і пологів (Наказ МОЗ України № 205 від 24.03.14 р.).
55. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти: етіологія, клініка, акушерська тактика (Наказ МОЗ України № 205 від 24.03.14 р.).
56. Кровотечі у третьому періоді пологів: "причини, клініка, діагностика, лікування (Наказ МОЗ України № 205 від 24.03.14 р.).
57. Кровотечі в ранньому післяпологовому періоді: клініка, діагностика, надання допомоги (Наказ МОЗ України № 205 від 24.03.14 р.).
58. Геморагічний шок в акушерстві і гінекології: причини, діагностика, невідкладна допомога (Наказ МОЗ України № 205 від 24.03.14 р.).
59. Емболія навколоплідними водами: причини, клініка, діагностика, невідкладна допомога.
60. Тромбогеморагічний синдром в акушерстві і гінекології (Наказ МОЗ України № 205 від 24.03.14 р.).
61. Кесарів розтин в сучасному акушерстві (Наказ МОЗ № 977 від 27.12.2011 р.).
62. Кесарів розтин: види операцій, показання, умови, техніка операції в нижньому матковому сегменті (Наказ МОЗ України № 977 від 27.12.2011 р.).
63. Акушерські щипці: показання, умови, знеболення, техніка накладання вихідних акушерських щипців, ускладнення.
64. Акушерські щипці: показання, умови, знеболення, техніка накладання порожнинних акушерських щипців, профілактика ускладнень.
65. Екстракція плода за тазовий кінець: показання, умови, знеболювання, техніка виконання.
66. Плодоруйнівні операції: Показання, умови, техніка краніотомії.
67. Плодоруйнівні операції. Показання, умови, техніка декапітації.
68. Сучасні методи діагностики в гінекології.
69. Гострі запальні захворювання жіночих статевих органів: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Нормативи надання стаціонарної допомоги (Наказ МОЗ України № 582).
70. Ендометрит: клініка, діагностика, лікування. Нормативи надання допомоги (Наказ МОЗ України № 582).
71. Гострий сальпінгоофорит: етіологія, клініка, діагностика, лікування. Алгоритм ведення хворих (Наказ України МОЗ № 582).
72. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Клінічні протоколи ведення жінок з хламідіозом, мікоплазмозом, уреоплазмозом (Наказ МОЗ України № 582).
73. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Клінічні протоколи ведення жінок з трихомоніазом, кандидозом, бактеріальним вагінозом (Наказ МОЗ України № 582).
74. Септичний шок: етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування (Наказ України МОЗ №676).
75. Репродуктивне здоров'я жінок дітородного віку. Передменструальний синдром: клініка, діагностика, лікування (Наказ України МОЗ № 676).

76. Аменорея і гіпоменструальний синдром: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування.
77. Аномальні маткові кровотечі в пубертатному віці: клініка, діагностика, лікування (Наказ МОЗ України № 353 від 13.04.16).
78. Аномальні маткові кровотечі у жінок репродуктивного віку: етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування (Наказ МОЗ України № 353 від 13.04.16).
79. Аномальні маткові кровотечі в перименопаузальному періоді: причини, діагностика, лікування, профілактика (Наказ МОЗ України № 353 від 13.04.16).
80. Ендометріоз (Наказ України МОЗ № 319 від 6.04.2016).
81. Доброякісні і передракові захворювання шийки матки: етіологія, клініка, діагностика, лікування (Наказ України МОЗ № 676).
82. Кольпоскопія, її роль в діагностиці доброякісних і фонових захворювань.
83. Діагностика і лікування дисплазії шийки матки (Наказ України МОЗ № 676).
84. Гіперпластичні процеси ендометрію: класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика (Наказ України МОЗ № 676).
85. Екстирпація матки; показання до операції, підготовка, техніка, знеболювання, післяопераційне ведення.
86. Передопераційна підготовка і обстеження хворих до гінекологічних порожнинних операцій (Наказ МОЗ України № 417 від 15.07.2011 р.). Оперативне лікування міоми матки.
87. Інтенсивна терапія і догляд за хворими після порожнинних акушерських і гінекологічних операцій.
88. Надання акушерсько-гінекологічної допомоги при вогнепальних пошкодженнях.
89. Надання акушерсько-гінекологічної допомоги при хімічних ураженнях.
90. Надання акушерсько-гінекологічної допомоги при радіаційних пошкодженнях.
91. Етика і деонтологія в акушерстві і гінекології.